G. Turkevych,
334 Fitch St.,
Syracuse, N. Y.

НАЦІОНАЛІСТ

Орган українського організованого націоналізму в Америці.

РІК І. Ч. 6 Филаделфія, Па. 5 вересня 1935. THE NATIONALIST 3720 N. 9-th Street, Philadelphia, Pa.

МАНІФЕСТАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ.

Тисячі українців з цілої Америки і Канади взяли участь в Маніфестації.

В одній з величезних галь в Ню Йорку "Карнеґі Гол", в неділю, 1-го вересня 1935 р., відбулась велика маніфестація за незалежність України. Зїхалось на маніфестацію до трьох тисяч українців. Настрій був надзвичайно святочний, захоплення величезне.

Ось образ її. Маніфестація починається виступом Хору ОДВУ. Перед ведуть дівчата прибрані в пречудні національні костюми. Наші, наші йдуть — і буря оплесків витає їх. Всі хористи йдуть поважно, величаво, відчуваючи вагу хвилі. На сцену виходить диріґент хору Кириченко. "Май кантрі, дис оф ді" — починає хор. Всі встають, віддаючи пошану прибраній вітчині. Потім "Гимн Націоналістів". Могуче, сильно. Виступає пан Дмитро Галичин, голова президії маніфестаційного комітету і проголошує Державницьку Маніфестацію відкритою.

"Ціллю маніфестації є підтримати чисту державницьку ідею на еміґрації й додати заохоти українському народові на українських землях до впертої боротьби за визволення України з ярма польського, московського, румунського і чеського", голосить промовець.

Марія Гребінецька співає. Своїм тужливим, ліричним голосом переводить всіх на рідні поля і степи, під рідні стріхи.

Голова маніфестації проголошує слідуючого бесідника: "старшина Генеральної Булави Української Армії, генерал Микола Капустянський". З льожі виходить генерал в супроводі комітетових і переходить серед моря людей, що повставши з місць витають дорогого гостя тисячними оплесками. "Боротьба, що її провадила геройська Українська Армія за Волю України треває до сьогодні. Всю нашу увагу мусимо звернути на відродження Української Армії, що завершить ту боротьбу побідою над ворогами України" — наказує пан генерал. Слава, слава — потверджує маса українців.

Адв. Михайло Пізнак з Ню Йорку зясовує змагання й ідею українського народу в анґлійській мові, викликуючи бурю оплесків. Ред. "Свободи" Омелян Ревюк в своїй промові влучно переходить еволюцію американських українців від пацифізму до зрозуміння ідеї збройної боротьби впродовж 20 літ, то є від першого Українського Конґресу в 1915 році.

Першу частину маніфестаційної програми закінчує хор ОДВУ піснями — "По синьому морю" і "Засяло сонце золоте". Одначе на домагання публики хор виконує ще одну пісню. Хор сильний, зіспіваний. Великої сили додали хорові співаки Української Пресвітерської Церкви з Нюарку, що все виступають в національних святах з своїм незрівнаним диріґентом, паном Кириченком.

Другу частину маніфестаційної програми починає мужеський хор ОДВУ піснями "Закувала та сива зозуля" і "Ура у бій". На місце інж. Миколи Сціборського, що мав говорити від проводу ОУН, Теодор Свистун виголошує віршований привіт д-ра Остапа Грицая "Зі Святом Нації". Співак Ординський, улюбленець української публики, по мистецьки відспіває "Ой впав стрілець", "Ой Дніпре" і "За тебе Рідний Краю". Від націоналістичної молоді говорить по-англійському реф. Молодих Українських Націоналістів, п. Стефан Дроботій. Український скрипак-віртуоз, п. Пилип Дубас відограє складний Глазунова "Концерт в А Мажор", виказуючи велику техніку гри на скрипці. Кінцеве слово виголошує др. Іван Ґуляй з Канади. Відтак Теодор Свистун відчитує резолюції, що їх всі принимають через повстання з місць. Маніфестація закінчується національним гимном.

Американські українці Державницькою Маніфестацією додають ще одну світлу сторінку до славної Історії Українського Народу.

НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

НА ВОЛИНІ "ПАЦИФІКАЦІЯ ТРИВАЄ".

(Допис із Волині.)

Хвиля постійного польського терору на Волині над безборонним українським населенням не устає ані на хвилину, відколи ляцький окупант силою вдерся на ці споконвічні українські землі. Ні для кого не є таємницею, що ляхи зараз при занятті Волині поставили собі ціль у найкоротшім часі спольщити на Волині все, що не-польське. До виконання цього завдання забрався польський уряд із великим накладом сил і гроша. Зараз почали осаджувати польських кольоністів на українських землях Волині, що силою відбирали з церковних посілостей, та при помочі парцеляції більших панських маєтків.

Польські "антки" й "войтки" мали бути "культуртреґерами", себто, після сподівань польського окупаційного уряду, мали бути виконавцями його заміру. Однак населення вмить зорієнтувалось у смертельній небезпеці кольонізаційної політики окупанта на Волині та відповідно прийняло "осаднікуф" та різних авантюристичних "оброньцуф кресуф всходніх". Почалась активна й пасивна боротьба з ними. Скривджене селянство Волині збитою лавою сторонилось і сторониться цих "культуртреґерів", виразно підкреслюючи свою національну й культурну окремішність та виявляючи свої державно-соборницькі прагнення. Мимо широкої й всесторонньої помочі польського уряду своїм "культуртреґерам" серед ворожого й схвильованого моря українських мас, вони, коли не рахувати факту посідання ними українських земель не мають ніякого впливу, відокремились і живуть своїм окремим життям у вічнім страху за свої маєтки й життя. Хіба лиш викидки українського суспільства ще час-від-часу тримають із ними звязок.

Ворожі настрої українського населення супроти мазурів-осадників, що постійно зростають, заставили владу озброювати їх та творити спеціяльні озброєні відділи, що дуже часто нападають на українські села, викликаючи протиакцію, а разом з тим переводити арешти не бандитських "культуртреґерів", але спокійного спровокованого українського селянства. Босячня, спроваджена на Волинь ляцькою владою та наділена першоклясною землею, користується спеціяльними полекшами та видатною поміччю влади. Вони без ніяких труднощів отримують довгоречинцеві позички, платять 50% податків, не знають египетської пляґи еґзекуторів, що наче повінь заливають українські села та безкарно грабують дорібок нашого селянина.

Ось з тою братією "культуртреґерами" збратався Петя Певний, всіми силами помагаючи їм нищити морально й матеріяльно наше село й місто. Чейже нікому не є таємницею, що власне заходами цього ренеґата зліквідовано на Волині "Просвіту", знищено наші кооперативи, щоб на їх місце позаводити "Просвітянські Хати" та "Реґіональні кооперативи", "Сполем", що мали б переконати центральну польську владу, що він не задармо бере гроші. Одначе надії завели! "Просвітянські Хати" світять пусткою, в них звивають собі кубло "стшельці" та сходяться на пиво "культуртреґери", а Петя час від часу фотографує й містить світлини в своїй газеті "Українська Нива", що нею, до речі, навіть самі поляки бридяться. Наприклад, в Луцьку, де вона видається, за винятком книгарні Наук. Т-ва ім Шевченка ніде її дістати не можна; навіть жидівські продавці газет не хочуть її тримати.

Реґіональні кооперативи, що носять назву "Сполем", мимо дуже легких умов (членські вкладки в висоті 25 золотих члени вплачують в 25 ратах, при чому відповідають лише своїми уділами) мають своїми членами лише нахлинувших чорною хмарою на Волинь "войтків і антків" та членів В.У.О., що не мають нічого спільного з Волинню; натомість цілком не мають корінного волинського населення.

Автор цих рядків був свідком закладання такої кооперативи в однім селі, біля Луцька. На приказ Луцького староства, війт і солтис зігнали населення "на сходку", не повідомляючи, в якій справі. Присланий орґанізатор починає переконувати про добродійства кооперації. Після півтора-годинної мови перше питання, звернене до промовця, звучало: "Ви хто такий?" — "Я український еміґрант!" — звучала відповідь. — "А, ви той, що продали нас! Ні, нам вашої кооперативи не треба!". Коли змішаний промовець став щось бурмотіти в своє оправдання, піднявся такий шум і заколот, що цей мусів опустити зібрання. Вкінці кооператива таки повстала з членів польських кольоністів, і дивним-дивом носить українську назву "Світло".

Для доповнення цієї картини треба зазначити, що в нашім понятті на Волині нема й бути не може українців-еміґрантів; є лише українці, що обставинами змушені були покинути свою тісніщу Батьківщину, а всетаки вони є вдома на своїй рідній землі, в своїй Батьківщині. А наколи є такі, що уважають і називають себе еміґрантами, то вони справді чужий нам духом елемент, за українське походження якого соромиться Волиняк, відпекується від них, як від прокази.

Все це бачить полячня, тому й всяку надію стратила на переведення своїх первісних польонізаційних плянів навіть при помочі Петі. Тому кинулися до перевиховання наймолодшого покоління при помочі школи. На Волині, як відомо, всі школи польські, а якщо котрі з них називаються українськими, то вони лише з назви українські. Українське вчительство виселюється в центральну Польщу на т. зв. заточення, а на їх місце присилається "Ясів". Але й це не дуже помагає; інстинкт національної самооборони, розвиваний свідомими батьками, старшими товаришами, а вкінці мозольною, повною самопосвяти працею О.У.Н., хоронить дітей від винародовлення, та зарані будить національну свідомість та ненависть до окупанта. Маємо шести — й восьмилітніх героїв, що, відважуючись на всі тортури, відмовляються говорити по польськи, свідомо ушкоджують польські шкільні підручники, шкільне знаряддя й тому подібне.

Старше свідоме громадянство настирливо домагається суто української школи. Розуміється, що все це прекрасно, але далеко ще не звільняє нас від чинної боротьби шляхом Національної Революції, за здійснення найвищого ідеалу українського народу — Української Соборної, ні від кого незалежної Держави. Навпаки це мусить нас загріти до чину й скріпити нашу віру в правильність і доцільність українського націоналізму. Нам, волинякам, не по дорозі з тими, що в будьякий спосіб гнуть свою спину перед споконвічним ворогом і витанцьовують перед ним вихиляси, радіючи з киненого їм куска гнилої ковбаси, за який платять своєю честю, гідністю людини — ба, щастям народу свого.

(Продовження на стор. 6-ій.)

ПЕРШИЙ КОНҐРЕС УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ АМЕРИКИ.

НЮ ЙОРК. — В днях 30-го та 31-го серпня і 1-го вересня ц. р. відбувся в Українськім Народнім Домі Перший Всеамериканський Конґрес Українських Націоналістів при співучасти представників Проводу Українських Націоналістів і Генеральної Булави Української Армії (з Европи), У.Н.О. (з Канади), О.Д.В.У. і Чорноморської Січи (із Злучених Держав). В Конґресі взяли участь 224 делеґатів. Проводив д-р Іван Ґуляй, секретар К.Е. У.Н.О. (Канада), а секретарювали пп. Душник, Дудра й Фік.

У пятницю був вибір і наради передвиборчих комісій, в суботу відчитання численних письменних та усних привітів і телеґрам, а при цьому складано дари на визвольну боротьбу. Їх разом наспіло понад $2.000. Вечером у суботу відбулася ціла низка докладів (ген. Капустянський, інж. Павличенко, проф. Герман, м-р Душник, пані Галичин, п. Савчук, пані Середа, п. Фік, п. Свистун). В неділю відбувся зїзд ОДВУ. У понеділок відбулися кінцеві наради Конґресу, а закінчено його в год. 7-ій ввечір принаттям низки резолюцій.

ПЯТИЙ РІЧНИЙ ЗЇЗД ОРҐАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ.

В неділю, 1-го вересня с. р., відбувся 5-ий річний Зїзд ОДВУ. Зїздом проводив головний орґанізатор Теодор Свистун з Филаделфії, секретарювали В. Різник з Ню Йорку, М. Пасічник з Филаделфії і панна Настуня Галабан з Ембрідж, Па. Були заступлені всі Відділи починаючи від Шікаґо на схід. Відділам з так званого "середного заходу" було задалеко їхати. За пять літ ОДВУ зросла до 80 Відділів, з чого 15 Відділів припадає на Молодих Українських Націоналістів, а 12 Відділів на Червоний Хрест ОДВУ.

Зїзд тревав цілий день. В годині 11:30 рано всі делеґати Зїзду пішли до українських церков на панахиди по поляглих героях Української Національної Революції.

Наради Зїзду пройшли річево. Промовляли ріжні делеґати Відділів, вказуючи на зріст Орґанізації по місцях. Представники МУН виликали на Зїзді дуже приємне враження, бо кожний з них говорив по українськи, що само по собі є великим кроком вперед, бо минувшого року на Зїзді ОДВУ представники молоді, з дуже малими виїмками, всі говорили по англійськи.

По основній дискусії над звітами членів Ц.У. ОДВУ уділено абсолюторії цілій Централній Управі і обрано нову Ц.У. ОДВУ в такім складі: Григорій Герман, голова; Василь Дроботій, заст. голови; Вол. Різник, секретар рек.; І. Харамбура, заст.; Яків Гутак, фін. сек; М. Сітницький, заст.; І. Кобан, скарбник; П. Мельник, заст.; Микола Новак, головний орґанізатор; Анна Гладун, референтка Червоного Хреста; Стефан Галичин, заст. Адміністратори "Націоналіста" Леськів і Гаврищенко.

Підчас Зїзду виявилось, що загал членства ОДВУ — се громадяне-патріоти — що не лише з посвятою працюють для Орґанізації, але також все перші жертвують на визвольну боротьбу. Зїзд закінчено відспіванням національного гимну і відданням почести Україні, Вождові ОУН і цілому Проводові ОУН.

РЕВІЗІЯ ПРОЦЕСУ ІНЖ. ПАНЬКОВА.

В 1931 р. суд у Самборі засудив на 15 років тюрми інж. Панькова, що вернув із закордону, за те, що ніби в часі польсько-української війни мав як старшина Української Армії знущатися над поляками. Засуджено його на основі зізнань коло 100 польських свідків, хоч інж. Паньків заперечував роблені йому закиди, зокрема твердив, що не був "отаманом Паньковим". Щойно в дрогобицькій тюрмі, де відсиджує кару, стрінувся він із був. старшиною польської армії Березою, що також там відсиджує кару, і цей рішучо заперечив, неначе б інж. Паньків був ідентичним із "отаманом Паньковим", бо з тим остнім Береза стрінувся в часі війни в Коневі та приглянувся йому добре. В наслідок того оборона інж. Панькова зажадала ревізії процесу.

Заплатіть за часопис! Ваша передплата вийшла дня-

НАЦІОНАЛІСТ
Орган
Українського Організованого
Націоналізму в Америці.
Виходить два рази в місяць.
Річна передплата $ 1.00
Поодиноке число 5 ц.

THE NATIONALIST
Published twice a month
by the
Organized Ukrainian
Nationalism in America.
SUBSCRIPTION:
Per Year ...... $ 1.00
Single Copy 5 c.

Статті й дописі слати на адресу:
THE NATIONALIST
3720 N. 9-th Street Philadelphia, Pa.

Send Articles in English to:
EDITORIAL DEPARTMENT of THE NATIONALIST
P. O. Box 13. Station D. New York, N. Y.

Чеки й перекази слати на адресу:
THE NATIONALIST
P. O. Box 13. Station D. New York, N. Y.

"Entered as second class matter April 20. 1935, at the Post Office at Philadelphia, Pennsylvania, under the Act of March 3, 1879".

Philadelphia, Pa., September 5, 1935.

ГАРТУЙМОСЬ ДО БОРОТЬБИ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ.

Державницька маніфестація американських українців і Конґрес Українських Націоналістів Америки виказали, що наша еміґрація в Америці з серцем і розумом підходить до боротьби за Волю України. Ми в Америці вже не надіємось, що якийсь француз, німець, чи анґлієць або оден з наших ворогів буде боротись для нас, щоб вибороти нам волю. Ідея Українського Націоналізму вже глибоко вкорінилась в Америці. Віра, що лише своєю кровію визволимо Рідний Край з неволі Москаля, Ляха, Румуна і Чеха, стала вірою всіх свідомих синів і доньок українського роду.

Подія з 1-го вересня, 1935 року виказує, що ми, американські українці, на случай повстання наших братів на українських землях вже не будемо байдуже приглядатись боротьбі за волю, але всіма можливими способами будемо брати якнайактивнійшу участь в ній.

То ж коли до Вас, наші рідні, дійде чутка з далекої Америки про Державницьку Маніфестацію, гартуйтесь разом з нами, бо ви вже не є тепер осамітнені як в 1917-21 роках. В ті тяжкі часи не було ваших вірних амбасадорів поза границями замкненої бльокадами України. В ті тяжкі часи українська еміґрація не відчувала вашого крівавого болю в такій мірі як тепер. Тепер, серце американського українця крівавиться разом з вашим. Американський Українець почуває своїм святим обовязком боронити прав свого брата на Україні. Він вже з переконання перестав бути пацифістом і вірить, що лише боротьбою здобудемо собі право на життя, як вільна нація.

---o---

ОРГАНІЗОВАНИЙ НАЦІОНАЛІЗМ ІДЕ НЕПЕРЕМОЖНИМ КРОКОМ ВПЕРЕД.

Перший Конґрес Українських Націоналістів Америки вже належить до історії. Сей Конґрес, що можливо був навіть не підготований як слід, увінчався незвичайним успіхом. Головне, що ціхувало сей Конґрес, се почуття відповідальности представників націоналістичних орґанізацій супроти цілого українського націоналістичного руху. Се не був собі звичайний зїзд де більше крикливі одиниці прийшли пописуватись своїм ораторством. Се був Конґрес, що застановлявся над майбутніми вислідами нашої праці на американськім континенті і на рідних землях.

В боротьбі з ворогами українські націоналісти вибрали найпростійшу лінію і найрішучіші способи. То ж не диво, що нам, націоналістам в Америці, залежить на тім, щоб та лінія не скривилась ані нами самими ані нашими побратимами по інших краях. По наших крилатих словах все мусять слідувати діла, бо наша дійсність є така жорстока, що її не дасться залагодити тільки половиною міри. Нас може задоволити лише повна міра. Чашу треба випити до дна. Націоналіст не сміє бути лише формалістом, бо тоді він нічим іншими не ріжниться від звичайного партійника, що всю свою роботу кінчить пустими словами.

Перший Конґрес Українських Націоналістів в тягу своїх нарад устами делегатів звертав на се належну увагу, і се є запорукою успіху українського націоналістичного руху.

---o---

ВАЖНА УХВАЛА ЗЇЗДУ О.Д.В.У.

Пятий Зїзд ОДВУ на своїх нарадах на внесок делегата 46-го Відділу ОДВУ п. Крупянека виніс таке рішення: "Всі члени ОДВУ мають бути передплатниками часопису "Націоналіст". Через слідуючі три місяці — вересень, жовтень і листопад — всі передплати від членів ОДВУ мають бути вплачені. Виконанням сього рішення повинні заопікуватись Управи Відділів і призначені адміністратори "Націоналіста".

РЕЗОЛЮЦІЇ ДЕРЖАВНИЦЬКОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ.

Наша ціль: Одна Соборна й Незалежна Україна.

Представники українських громад і організацій в Америці, зібрані в Ню Йорку 1 вересня 1935 р. в Карне- гі Гол, враз з відпоручниками від Українців у Канаді, вислухавши звіту українського делеґата, що прибув з Европи, як і заяв тутешніх представників зорганізованого українського життя, заявляють:

Український нарід є позбавлений свого самостійного, вільного й державного життя ще й досі. Ще й досі існує це міжнароднє злочинство, що брутальною силою знівечило порив українського народу до відродження української державности на українських землях.

Американські українці нарівні з українським народом на його землях ніколи не переставали протестувати проти розчвертування українських земель і віддання їх під чотири чужі влади. Вони завжди протестували проти цього злочину, а разом з тим доказували, що не буде спокою не тільки на Україні, але і в цілій Европі, як довго не буде полагоджена українська справа.

Коли ж тепер заноситься у світі на нову війну, і коли українська справа силою міжнародньої ваги й силою постави самого українського народу видвигається на перше місце, американські українці вважали своїм обовязком скликати отсю непартійну, загальну маніфестацію, щоб нею ствердити:

Америка це одинока країна, в якій живуть українці масово й мають змогу плекати свої ідеали свобідно в такім виді, як вони заховані в серцях мілліонів українців на українських землях. Американські українці є сьогодня одинокі, що можуть свобідно й зорганізовано заманіфестувати правдиві почування українського народу. І як такі вони підкреслюють, що правдиві почування українського народу не йдуть укупі з ніякою політикою, що вимагає від українського народу зречення якихнебудь українських земель, або що відсуває вирішення справи української державности й самостійности, виставляючи програми тимчасового наладнання українського життя з окупантами шляхом осягнення певних концесій.

Американські українці знають тільки одну розвязку української справи, таку, яку визнають міліонові українські маси. А вона така:

Не буде спокою в Европі так довго, поки не зникнуть на українських землях окупації, а на їх місце стане **Вільна, Соборна, Незалежна Українська Держава.**

Україна й Америка.

Американські українці свідомі цього, що американський уряд під цю пору небагато може зробити, щоб змінити той територіяльний стан в Европі, який держить у неволі 40-міліоновий український нарід. Але вони знають те, що моральний вплив Америки є надзвичайно великий. І тому, як горожани цього краю, американські українці не вимагають від американського політичного й культурного світа нічого іншого, як того, щоб вони взяли в оборону український нарід у такий спосіб, у який боронять інші поневолені й переслідувані в світі народи, висказуючи їм час від часу в конгресі, леґіслятурах, чи робітничих та наукових установах своє співчуття. Такий вираз симпатії відобється широким відгомоном по світі, а головно в Европі; за американським голосом піднесуться інші, що запротестують проти цього, щоб для політичних цілей вимордовувати міліони людей голодом, як це діється на Україні під Совєтами, чи нищити безборонний нарід при помочі "пацифікацій", як це практикується ще й сьогодні на українських землях під Польщею.

Засоби: заважать боротьба і власні сили.

Американські українці не є за те, щоб допускати до нового проливу крови. Вони змагають, як і їхні брати на українських землях в Европі, до цього, щоби підготовити вирішення української справи справедливо мирним шляхом. Але рівночасно з тим заявляємо, що замало того, щоб українці так думали і так поступали. Бо коли на українських землях під чужими владами доходить до цього, що там вигублюють український нарід міліонами голодом, коли там не дають змоги йому мати український університет чи вищі школи, коли там переслідують українську церкву і не допускають українську молодь до шкіл і до варстатів праці, то не можна дивуватися, що на тих землях повстав націоналістичний революційний рух під проводом О.У.Н., що там піднімаються маси до розпучливих революційних кроків, що там опущений усіми український нарід приходить до переконання, що ніхто йому не поможе, а тільки поможе він собі сам, і то такою боротьбою з окупантами, з якої український нарід мусить вийти побідником, або перестати жити. Американські українці переконані, що свідомість українського народу зросла до тої міри, що вже є в масах таке велике бажання мати свою державу і жити на волі, що коли цю волю прийдеться здобувати шляхом революційної боротьби, український нарід рішився і на цей шлях. А ми, американські українці, заявляємо, що коли світ і далі обстоюватиме договори, якими поневолено український нарід і розчвертовано його землі, вважатимемо революційний шлях боротьби одиноким можливим способом визволення українського народу зпід тираній Москви, Польщі, Румунії і Чехословаччини. Горді з участи в українському визвольницькому русі, клонимо голову перед жертвами, що караються у ворожих тюрмах, таборах та засланнях, або що впали на шляху до сповнення історичного призначення українського народу.

Разом з тим заявляємо, що тут стоятимемо з українськими міліоновими масами і зо справедливістю допомагатимемо тій боротьбі усіми нашими засобами в ще більшій мірі, як ми це досі робили, поки Україна не стане вільною й самостійною державою.

ЗІ СВЯТОМ НАЦІЇ.

(Слово в честь державницької маніфестації української еміграції в Ню Йорку дня 1. IX. 1935.)

О ти, врочистий дне, пресвітлий сяйвом свята,
О дне державности вкраїнського краю!
Промінна хвиле хвиль, у радість пребагата —
Тобі в привіт оце я думу шлю мою!

За морем — на землі героя Вашингтона —
Хто, хто, зібрався днесь в непроглядні ряди?
Як трону нації — незломна оборона,
Надихана вогнем боєвої жади?

Народ скитальців це, нащадки України,
Заокеанські сини землі всі враз
Зібрались нині в честь їх рідної країни
Сімєю вольною — як заповів Тарас.

Ген з міст Америки, зі злотих піль Канади,
З лісів Бразилії і з арґентинських глуш —
Зійшлись незлімнії в обєднані громади,
Зібрались як один до бою званний муж.

О рідні-рідниї! Заморські сестри і браття, —
Привіт Вам, дорогі, привіт Вам від усіх!
Дух помсти Вас зібрав, дух помсти, дух завзяття
Він міць боротися Вам у серцях зберіг!

І дух Батьківщини — Великої Вкраїни
Сьогодні з Вами є і Вас благословить.
Хоч голод там і смерть, чекіст, тюремні стіни —
Дух помсти ще не вмер, дух помсти люд сталить.

І з боєвих підпіль ген на землі Данила
Лунає клич до Вас: "Побіда або смерть!"
І Волинь груди свою скріваавлену розкрила —
Чи бачите? Ляшня катує край ущерть.

А там — зелений світ Буковини у смуті,
І бесарабський край дня волі дожида:
Румунським циганом вони в кайдани скуті,
А в цигана рука — злодійська та тверда.

І вся скитальщина просторами Европи,
Аж ген до Азії, де наш Зелений Клин —
Чи це лід півночі, чи прерії, чи тропи —
Скрізь духом з Вами всі, **всіх нас єдна Ваш чин.**

Дух помсти нас зєднав — всеціло і навіки,
Дух помсти — божеський Архангел-Шестокрил:
Йому молімось всі — жінки і чоловіки,
Від нього призовім страшних, неземних сил.

Щоб землетрусом стряс наш зрив основи світа,
Й Ляшню й Московію у грузах погребав...
І щоб вселенна вся вогнем була нагріта,
Як ми у бій підем добути наших прав!

Гей, як у бій підем за Україну милу!
У бій, що ворогам погубу нанесе,
У бій, що виявить всю українську силу —
Вкраїні слава слав! Вкраїна над усе!

У Відні, 14-15. VIII. 1935.

Д-р Остап Гри[illegible]

---o---

В РУКАХ НАШИХ ВЛАСНА ДОЛЯ.

Гірка доля на чужині, тут за морем,
А край рідний там прибитий лютим горем.
Що в чужині — серце вяне і банує,
А у рідним краю — ворог лютий там панує.
Що в чужині — чужа мова, чужі школи,
В рідним краю "Рідна Школа" у неволі.
Що в чужині — ростуть й гублються тут діти,
В рідним краю — дітям доленьки не взріти.
Що в чужині — чуже право і закони,
В рідним краю — там неволя і кайдани.
Що в чужині — тяжка праця при варстатах,
В рідним краю — топче лан наш ворог клятий.
Що в чужині — в душі пустка, сум і холод.
В рідним краю — нужда, злидні, смерть і голод.
Що в чужині — безробіття і нестатки.
В рідним краю — чужі драчки і податки.
Що в чужині — ідуть літа безнадійно.
В рідним краю грізний вітер дме постійно.
Що в чужині — зір наш все звернений до [illegible]
В рідним краю висне буря над народом.
Висне буря, що заграє там громами
Й потрясе кайдан ланцами і тюрмами.

* * * * *

Гірка доля в рідним краю й тут за морем...
Ах, коли вже ми стрясемо лютим горем?
Ах, коли вже замісць стону й нарікання,
В нас заграє життя щасного бажання?
Ах, коли вже, замісць плакати з розпуки,
Ми возьмемо **власну долю в свої руки?**
Ах, коли вже в нас зєднається міць і сила,
Щоби горю й нужді крила підкосила?
Ах, коли ж ми однодумно разом станем
І недолі сміло в вічі всі поглянем?

* * * * *

Бо недоля й люте горе ме нас жерти,
Доки будемо жахатись борби й смерти.
Бо лиш там недоля й нужда все панує,
Де слабий дух, боязнь й кволість серця чує.
Нема горя і неволі там нікому,
Де борби дух йде на стрічу всьому злому.
І не буде й в нас неволі, ані горя,
Як не будуть нас різнити гори й моря.
І пропадуть в нас кайдани душі й тіла,
Як не буде нас міль власна живцем їла.
Як не буде в нас до праці знеохоти,
Як не будуть їсти нас денні турботи,
Як лиш буде в нас бажання й добра воля,
Буде щастя в нас і воля й краща доля.

Мусій Степанчук.

ПІСЛЯ ВАЖЛИВИХ ДНІВ.

День 1-го вересня 1935 р. був для американських українців, а хто зна чи й не для всіх, історичним. У цьому дні запали глибокойдучі й невідкличні слова й заяви представників зорганізованого життя американської України, слова, які заважать безумовно на цілості складної проблеми України.

Передівсім, Державницька Маніфестація пройшла з повним успіхом. Ідеольоґічний її зміст і значення відзеркалюють не тільки ці високопатріотичні настрої українських працюючих мас, але вони виявляють незаперечний поступ української визвольної справи в цілому її розгорненні, в повному й всебічному масштабі. Вона розгорнула у величезній ширині й в яскравій барві цілий потенціал високо-моральних прикмет і національних цінностей, які нуртують серед загалу української еміґрації, й яких ця остання, мимо злободенного життя в чужині, відсутности рідного ґрунту й ворожої діяльности, ніяк не затратила.

Історія української еміґрації знає вже не один факт політичного значення, що звертався безпосередно до тих, які уярмили й політично поневолили Україну. Орґанізовано віча, протести, демонстрації, словну й писану пропаґанду, апелі й т. п., які, без сумніву, у свій час і на певних відтинках мали незаперечне позитивне значення й спричинилися до швидкого поширення й зрозуміння нашої справи серед чужинців і своїх. Однак, Державницька Маніфестація як і вказує сама її назва, по своєму змісту й підході як і часом, відріжняється абсолютно від попередніх. Сучасний момент надзвичайної комплікації міжнародніх відносин в Европі та цей нестримний гін і мозольна праця українського народу під жахливою займанщиною, подиктували свідомим Українцям Америки мобілізацію Української Державницької Думки за Океаном.

Що ж ми почули?

Перш за все, чолові представники української еміґрації, відворюючи вірно й недвозначно сучасне політичне й економічне положення України, ствердили **цілковиту правність і законність** голосу американської України в справах, де рішається буття або смерть цілого нашого народу. Бо американський континент під цю пору являється одиноким, де українці живуть у великій скількості й де їх, хочби й найбільший політичний крок, не обосновлюється політичним режімом і ні волею одного чи другого окупанта. Тому, коли українська суспільність на корінних землях у подавляючій більшості є позбавлена системою ворожого террору й насильства свобідно й згідно з її бажанням висловлювати свою болю, почування й думки, Державницька Маніфестація, як вислів многотисячної еміґрації українців, виставила себе вповні **компетентною й правною бути виразником цілої Української Нації.**

Дальше, найвищим постулятом Маніфестації була **Самостійна Соброна Українська Держава** як найбільш совершенна й удосконалена форма розвитку нації, в якій всі складні проблеми національного й соціяльного життя будуть розвязані з користю й забезпеченням всіх прав українського народу. Ця максималістична ідея не чужою була для української еміґрації, лише її оформлено тепер в певний скристалізований рух, який не тільки засвоюється в думках громадянства, але також постепенно й твердо виявляється в позитивнім, щоденнім тут житті. Українська еміґрація за океаном не лише думкою леліє про відродження української великодержавности, але вона переконана всеціло, що її негайне здобуття являється першорядним завданням і зусиллям кожного українця. Цей ідеал і заразом остра конечність нашого життя є так глибоко вкорінені в Українських масах, що нині згадка про великі дні нашої відродженої державности є найбільшим щастям робітника-стрільця й фармера-козака. Тому не диво, що всі промовці на 1-шо вересневій Маніфестації були переняті одною ідеєю, одним патріотичним хотінням, одною незломною волею: **Українська Суверенна Соборна й Самостійна Держава!** У кожного з них були підчеркнені найважніші моменти українського життя на рідних землях і на еміграції, були подавані прості, безпосередні висновки й некомбіновані перспективи, як "збройна боротьба — єдиний рятунок українського народу" (Галичин), "конструктивно-державницька підготовка" (ред. Ревюк), "перманентна й консеквентна акція для визволення" (адвокат Пізнак), "духово-моральне обєднання еміґрації з Україною" (др. Ґуляй, Канада) й вкінці "необхідна підготовка американсько-української молоді для України" (Дроботій). Найкращим виразом захолення численної публики були невгаваемі оплески й "Слава". А треба зазначити, що деякі промовці є роджені в Америці й говорили англійською мовою.

Реасумуючи, переводимо, що Маніфестація як зорганізований вияв українського життя в Америці стала міцно й непохитно на **засадах української державности!** И це є один з найбільших її успіхів.

Другим не менш важливим фактом Маніфестації, була її наскрізь неґативна й непримирима постава до тих відламків чи уґрупувань українського суспільства, що всупереч традиціям державницького життя України, всупереч жахливій сучасности й проти виразної волі української нації, йдуть на порозуміння й угоду з ворогом. Це також один з найбільш характерних симптомів живучості й розвитку Української Великодержавницької Ідеї, бо ж суворий осуд Маніфестацієює всяких партійно-політичних і спекулятивних угодовецьких "ідеольоґій" на Західних Землях, що спрямовують страшний удар в ціле українське серце, підтверджує в найбільш рішучий спосіб правильність вибраного шляху Української Всенаціональної Революції. Тож голос многотисячної української еміґрації покотиться широко й скрізь, він осуджує відступників та ренеґатів нещадно, він змушує до швидкої реакції й кампанії ворогів, і вкінці він піддержує всеціло визвольницько-революційний рух українських мас, бо вони свідомі, що соборницька й патріотична еміґрація з ними **духом і чином!**

По трете, Маніфестація виявила високу пошану й національну гордість за геройські зусилля й вчинки Української Збройної Сили. Поява ген. М. Капустянського в одністрої й емблемах Української Генеральної Булави, була вершком і центральною точкою не тільки програми Маніфестації, але також вона викликала великий ентузіязм і патріотичні почування численно зібраного громадянства. Його промова, присвячена ролі Української Збройної Сили в часах будування нашої держави, була гідна цего великого мени, яким обдарував його за вчинки й діла, перший Український Уряд. І тому цей горячий привіт ген. Капустянському зговлено не тільки як одному з перших булавних старшин Української Армії, дослідникові військово-історичних дій української революції, але американські українці вітали його як символ і речника майбутньої армії обєднаної й відродженої країни, новітньої української Збройної Сили, яка не тільки закріпить основно підвалини Української Державности, але стане сторожем мира й ладу на Сході Европи.

* ** *

Другим знаменним фактом в житті американських українців був Перший Конґрес Українських Націоналістів американського континенту. На Конґрес зїхалось багато делеґатів ОДВУ, Чорноморських Січей, МУН, Черв. Хреста зі Спол. Держав, як також прибуло численне заступництво від Українського Національного Обєднання (УНО — Канада). Наради й праці Конґресу й Зїзду ОДВУ провадились через чотири дні. В пятницю, 30-го серпня були наради передконґресових комісій, в суботу відбуто численні звіти делеґатів а вечером ряд докладів. Центральною точкою було прибуття ген. Капустянського, якого вітали умундуровані відділи й чети О.Д.В.У. й Ч.С. з Д. Білецьким і Г. Германом на чолі. Третій день Конґресу посвячено на читання й приняття резолюцій, яких характер вказує про дбайливість учасників за поширення націоналістичного руху за океаном як також заінтересовання загально-українськими справами. Дуже маркантним фактом Конґресу треба уважати співпрацю представників канадійського УНО-ння (п.п. Ковальська, др. Ґуляй, інж. Павличенко, Савчук, Зелений, Лисий (в напрямі зближення й повної консолідації орґанізованих націоналістичних рухів в Спол. Державах і Канаді не тільки ідеольоґічно-політично, але також і в практичнім приміненні. Підкреслюємо важливий цей факт, який не має бути предметом цієї синтетичної статті, стане переломовим етапом у визвольному русі за межами України й замаркується як першорядна сила й виразник інтеґрального українства не тільки у зовнішних справах України, а також в площині міжнародніх зносин. Тому, беручи під увагу сучасний стан України й міжнародне загрозливе становище в Европі, мусимо ствердити, що Державницька Маніфестація й Конґрес Українських Націоналістів Америки були не тільки на часі, але навіть конечні й необхідні.

М-р В. Душник

РОЗМОВА З ПАНОМ ҐЕНЕРАЛОМ.

Ми звернулися до Пана Генерала Капустянського за його враженнями й оцінкою Державницької Маніфестації, що відбулася 1-го вересня в Карнеґі Гол в Ню Йорку. На цілу низку наших питань, ми одержали відповіді, якими хочемо поділитися з цілою українською суспільністю Америки.

— Яке враження, Пане Генерале, Ви винесли в загальному з недільного свята Українців Америки?

Задумавшись довго, Пан Генерал схвильовано відповів: "Незабутнє!"

1. Ідеольоґічний зміст і значення Маніфестації.

Оцінювати значення цієї Маніфестації треба з двох сторін: з боку всієї **української справи** й як характеристику певних настроїв і оцінки уґрупувань українців американського континенту. Взагалі маніфестації подібного роду, як показав досвід епохи нашого державницького ренесансу, доводять про їхнє велике значення як показчик певної сили нашого руху. Досить пригадати хочби ту величаву маніфестацію українців в Петрограді на початку революції, яка, можна сказати, одкрила очі на українську справу тодішньому проводові революційної Росії. Вся преса ріжних напрямків, почала остро дебатувати й взяла під увагу український рух як нову силу, що виходила на арену. Друга маніфестація в Київі під головуванням проф. Грушевського ще підсилила це враження серед ворожого табору, піднесла настрої свідомих українців і спричинилася до початку орґанізування українського державницького життя. Сучасний мент, коли знову **українська проблема набирає першорядного значення**, ця Маніфестація українців свобідної Америки задемонструвала **перед** цілим світом зріст державно-соборницької ідеї й волю до її здійснення, яка охопила не лише Українську Націю на рідних землях під займанцем, але також і маси української еміґрації в Европі й Америці. Для самого ж американського континенту Маніфестація була **іспитом** його державницької й орґанізаційної зрілости, який вона так блискучо видержала! Надзвичайно характерними рисами цієї Маніфестації були: 1) **всіми силами й способами вкластися в рішучу боротьбу за Українську Соборну Державу; 2) виявлення високої пошани й національної гордости за геройські чини свого війська, конечна необхідність відновити українську збройну силу й всебічно піддержати революційний рух!**

Ці засадничі думки червоною ниткою проходили в усіх промовців. Могутнє "Слава", що як грім пролунало з тисячів грудей у великій салі, було відповіддю громадян на мій заклик до рішучої й остаточної боротьби за визволення України!"

— Ми певні, Пане Генерале, що Ваша розцінка Маніфестації з ідеольоґічно-державницького підходу є тотожною зі святими почуваннями тих чесних громадян, що прийшли свідчити свою волю й симпатії для української справи!

2. Відгук на рідних землях.

— Який відгук матиме Маніфестація на Українських Землях?

— Певність правдивости обібраного шляху й непомильність безкомпромісового спротиву ворогові й скріплення наших сил. Бо ж державницько-соборницька еміґрація з нами думкою й чином. Вона рівно ж кидає суворий **осуд** шкідливої для української справи діяльності ріжного рода політично-партійних угрупувань.

3. Реакція ворожого табору.

— Маніфестація викликала вже й викликатиме дальше широкий відгомін і занепокоєння серед ворогів. Московсько-комуністичні підголоски, а також і поляки, виступили проти загрози української небезпеки єдиним фронтом, як це трапляється в нашій історії завсігди. Їх найбільше затрівожили три важливі явища: 1) Зріст зрозуміння серед українців в необхідність опертися на свою відновлену озброєну силу, яка в часі нашої боротьби завдавала їм тяжкі удари.

Ось чому поляки й комуністи-москалі намагаються викреслити з нашої історії геройські чини нашої армії. Надто їх занепокоїла згадка про найбільш політично-стратеґічний успіх обєднаної, майже 100-тисячної Української Армії, що в 1919 році погромила на Правобережжі XII-ту большевицьку армію й переможно вступила в Київ, 30 серпня 1919 р., про що мною було нагадано на Маніфестації. Вони ж нарочно пишуть про трагічний для нас 1920 рік з Варшавським договором і його вислідом, Риським трактатом, нібито про нього була річ. 2) Розвиток сили нашого революційного руху й опертя його на підтримку українських мас. 3) Широка орґанізаційно-ідеольоґічна праця по обєднанні всіх українців на наших землях і на еміґрації, так і скоординування їхніх чинів за відновлення своєї Соборної Держави! Ось чому поляки намагаються збільшити значно вагу й впливи угодовецьких течій на Західних Землях.

Польщі, на її улесливі й підступні заклики йти з нею на Східні землі, червоній Москві й іншим займанцям, Українська Державницька Маніфестація дала рішучу відповідь: "Нам не по дорозі з ворогами, ми маємо **свою силу й волю** й створимо можливості для осягнення своїх завдань! Вам скажемо: Не одурите, геть займанці з нашої скровавленої землі!"

4. Мистецько-орґанізаційна частина.

— Концертова програма й виступ імпозантного хору в українських народних одягах, нагадували великі свята українців в Київі й у Львові. Треба дивуватися цій величезній праці, яку вклали в підготовку цього свята його голова п. Галичин, члени комітету й всі, що до нього спричинилися, зокрема українська преса!"

— Ми дуже дякуємо, Пане Генерале! Ми певні, що Ваші цінні думки й висновки скріплять духово й всебічно Українську Державницьку Ідею на американському континенті. Бажаємо Вам нових сил і здоровля продовжувати працю в ділянці військово-історичного знання! Бажаємо успіху в плеканні військових традицій і української збройної сили, на поклик якої Ви пішли одним з перших закріпляти її ряди!

Ню Йорк, 6 вересня 1935.

М-р В. Душник

ПЕРЕДВИБОРЧИЙ ОБРАЗОК В КРАЮ.

(Нашій редакції удалось дістати приватного листа з краю, в якім надзвичайно вірно зхарактеризовано настрої села й заховання т. зв. реальних політиків супроти польської окупаційної влади. Лист походить від особи, що знає дуже добре Бережанщину й Підгаєччину.)

Дорогий Пане В.!

За картку й память щиро дякую. Дуже тішуся, що Ви вже перебули цю нужду й що вже себе добре там почуваєте. Моліть Бога рано й ввечір, що Ви не тут. У нас все однаково. Вчера арештували Богдана Дідору (студента) й скованого повезли до Тернополя. Я бачила як його везли, не знаю за що його взяли. Кажуть, що на припорученння слідчого уряду з Тернополя.

У нас, як знаєте з преси, передвиборчий рух. Наші "ундисти" перегнали колишніх "унсів" (угодова партія Ількова й Даниловича — ред.) тамті хоч гроші брали, і праця їх була тільки для форми. УНДО противно, з цілої сили йде під польський чобіт за дармо. 22-го серпня обіжджав наші повіти воєвода. По селах самі тільки солтиси витали його, а решта людей бойкотувало. За те по містах наші політики на репрезентаційних равтах витали їх промовами й в писки цілувалися.. (Як в Бережанах адв. В. Бемко, в Підгайцях адв. Е. Ловицький й решта.) Так поступають політики по містах, а на селах цілком що іншого. От в неділю, 25-го серпня в Завалові, як люди виходили з церкви, якийсь хлопець у вишиваній сорочці, з револьвером в руках і в чорних окулярах, бистрілив у воздух. Люде моментально його обступили, а він з револьвером в руках почав говорити: "Український народе, не йди до виборів з ляхами!" — І по кількох минутах утік. Заалярмована поліція почала шукати, але по таємничім хлопці й сліду не стало. В Завалові був тоді фестин і було маса народу з дооколичних сіл, і цей вчинок незнаного поділав більше як 10 уґодових віч, бо на селі інший дух панує.

От Бемко був на вічу в Саранчуках і Потуторах, бештав за всякий відрух проти ляхів, накликував до угоди й спільного з ними життя. Але заки скінчив, не було вже до кого говорити, бо всі вийшли із салі й не хотіли його слухати. Також, як був воевода в Саранчуках, дарував на читальню 150 зол., але люде не хочуть приняти, кажучи, "не купить нас!" Яворський (бувший посол) не кандидує більше тому тримає зі селом!

* ** *

Ці оригінальні слова промовляють самі за себе якнайкраще, тому всякі коментарі й пояснення є цілковито зайві.

З Діяльности Українських Націоналістів в Америці.

СПРАВОЗДАННЯ З ЛЕТУНСЬКОГО СВЯТА О.Д.В.У. Ч. 8 В КЛІВЛЕНД, О.

Комітет Летунського Свята, яке відбулося дня 7-го липня, с. р. в місті Клівленд, вже закінчив рахунки і тепер проголошує фінансовий звіт, а також звіт зі своєї діяльности. Ціллю Комітету було влаштувати свято і роздобути фонди потрібні на закупно літака. Тому то Комітет вислав до деяких громад в Америці і книжочки з проханням збирати жертви на закупно літака. Багато місцевостей відгукнулося на зазив Комітету і переслали свої жертви разом з книжочками. Багато, однак, не звернули ще книжочок ані не переслали звітів зі зібраних грошей. Віримо, однак, що в найближчому часі вони їх позвертають.

Свято вдалося і перейшло з великим успіхом під взглядом фінансовим і моральним. Комітет довів діло до кінця як слід і виконав своє завдання: КУПИВ ЛІТАКА. Вже двох хлопців з летунської школи почали вчитися літання, а в короткому часі буде більше вчитися літати.

Комітет свідомий, що без попертя громадянства не був би в силі довести розпочате діло до кінця, тому то на цьому місці складає щиру подяку всім Вельмишановним громадянам з Клівленду, Акрону, Лейкеуд, Лорейн, Дітройт, Ню Йорку, Филаделфії і Ембрідж за те, що загостили на наше Велике Летунське Свято і своєю присутністю його звеличали. Зокрема складає щиру подяку всім тим жертводавцям, які зложили дари чи то на книжочку, чи в часі свята будучи кумами.

Фінансовий Звіт.

Загальні приходи $1375.00
Загальні росходи (включаючи й купно літака) $1350.00
Лишається в касі 25.00

Крім того ще належиться з книжочок і декларованих грошей певна сума грошей. Се, однак, буде проголошено по стягненню решти книжочок і грошей, пізніше.

Спис жертводавців на літака в часі свята.

По $5.00 зложили: П. Головчак, М. Щепко, М. Рурич, М. Голубець, п-ні Пацьорка, М. Шалапій, Ю. Коваль, М.У.Н. (Йонгстави), У.Н.С. Відділ 295 (Акрон).

По $3.00: п-ні Розуміло.

По $2.00: А. Гевусь, В. Пулк, А. Котович, П. Врубіль, А. Когут, В. Бзовий, І. Третяк, М. Колодій, М. Філяс, І. Івахів, й. Богус, Ю. Гірняк, Д. Шмагала, М. Яцишин.

По $1.50: О. Качмарик.

По $1.00 зложили: О. Зепко, Й. Лазірко, М. Мікловська, Н. Миґас, А. Сендеґа, Пані Орестинська, Н. Вівчаровська, М. Кравчук, А. Кобилянська, М. Лазута, К. Махнач, Г. Коростень, О. Бойко, О. Брикайло, М. Ярош, К. Любінська, Й. Мідь, І. Кривий, Л. Чупій, О. Проців, В. Базар, В. Яцишин, П. Коваль, Ю. Якибюк, М. Зарічна, Т. Павлина, Т. Добуш, С. Чубінська І. Любінський, М. Маковський, А. Палівода, Н. Страп, М. Бісядецька, В. Цьвірчак, І. Улан, К. Бузько М. Гніт, А. Павлюк, П. Модний, М. Лежан, М. Притуляк, П. Пацула Ю. Токар, Й. Диркач, В. Кокоч, К. Галамай, Т. Свистун, М. Бучуляк М. Волянська, К. Курч, І. Гурин С. Жеруха, П. Полевчак, К. Ґабрівська, М. Козир, К. Ділай, А. Мельник, Т. Спітак, М. Кліщинський, А. Дикан, Н. Бусько, І. Ґой Т. Сорочак, М. Олексик, А. Сорохман, І. Волянський, М. Бурко, С. Форемний, А. Колода, М. Федорчак, П. Різун, Т. Диркач, І. Галущак, М. Сорочак, М. Біґановська М. Роман, М. Пелех, Й. Ціхоцький, М. Ціхоцька, А. Бойко, С. Сушельницька, Р. Юрчак, Ю. Возьна, К. Ґавронська, А. Соляр, В. Пендур, А. Ґойс, С. Котович, І. Ільків, І. Ярочко, М. Сеґгій, І. Пашковський, М. Зузик, К. Цепко, В. Женчак, І. Семенчук, А. Угрин, Г. Василь, І. Капраль, І. Касіян, В. Шило, І. Заяць, І. Заяць, Я. Павлишин, Т. Юрків, М. Кукіз, І. Сродар, К. Бобечко, В. Кобилянський, Н. Задорецький, К. Яворська, Ю. Шалапій, І. Бдзіль, Брикайло, Павлович, М. Ліско, К. Чумак, о. Запаринюк.

Дрібними датками зібрано: 5.80.

Всіх жертводавців, які зложили жертви на книжочки буде проголошено по стягненню всіх книжочок протягом кількох тижнів. Тому проситься всі ті громади, які мають у себе книжочки, щоб їх звернули в якнайкоротшому часі, щоб комітет міг здати справоздання.

За Комітет Летунського свята:
Іван Бурян, голова
В. Бльондиненко, секр.
Гр. Брикайло, касієр

Відділ 10 ОДВУ, Ню Йорк, Н. Й.

Жертвували такі особи: І. Горбачевський $10.00. По $1.00: А. Кінаш, С. Панасюк, Р. Ґолембйовський. По 50 ц.: І. Поронович, М. Дудра, П. Ікалович і А. Гайдай.

З пушок Бойового Фонду зібрали такі особи: К. Дубас 1.39; О. Димчук 2.60; А. Вінтоняк 1.05; В. Вовк 0.63; Н. Дембіцька 0.54; М. Леськів 0.35; М. Дудра 0.29.
Разом $22.25

З ВЕСІЛЛЯ НА БОЙОВИЙ ФОНД.

Дня 10 серпня 1935 відбулося вінчання молодят — Гафії Мазурик й Антона Сітки з Ню Йорку. По вінчанню відбулась весільна забава у панства Левицьких в Джерзі Сіти. Забава випала дуже гарно, а при тім не забули гості й за Неньку Україну. Тов. Ст. Ковальчук пожелав молодятам і Родині многих літ та всього найкращого і при цьому нагадав про Рідню, що живе на Рідних землях та оплакує горе, яке їм кують вороги. Щоб піти їм назустріч і допомогти визволитись Ст. Ковальчук закликав гостей, щоб зложили жертву на Бойовий Фонд.

Слідуючі гості зложили жертви: Стефан Ковальчук $5.00; по $2.00: Антін Сітка, Петро Левицький, Ів. Реґа, Якуб Олінський; по $1.00: Дора Черчин, Микола Кіденюк, Пилип Якимів, Михайло Маруньчак, Катря Ляумич, Марія Сенник.

Разом $19.00 переслані на призначену ціль чедез Центральну Управу ОДВУ.

Гість.

НЮ БРИТЕЙН, КОНН.

З декляраций: Юрій Сенцьо $10.00, Іван Бойко 5.00, Теодор Хоптяк 2.50, Антін Сулима 1.00. Разом $18.50.

З пушок: Антін Котик $1.05, М. Улян 1.00, І. Вовк (Ню Джерзі) 1.01, І. Долинський 0.75, Ю. Богачук 0.61, Емілія Олсон (Мілвокі, Віс.) 0.59, Катерина Оліяр 0.55, Андрій Мельник 0.50, Іван Вайнко 0.50, Іван Сузонський 0.50, М. Селеман 0.36, О. Савчишин 0.36, П. Керелейза 0.98, Іван Сенцьо 0.21, М. Савчишин 0.21. Разом $8.48.

З бенкету в честь п. Івана Бойка: Т. Хоптяк $5.00, Варвара Глищак 2.00, Ева Гаврилич 2.00, Юрій Богачук 1.25, Стефанія Кундис 1.00, Павло Ґерент 1.00, П. Присиперський 1.00, Іван Япчанка, Стефан Савчишин 1.00, Іван Островський 1.00, М. Гаврилич 0.75, Кат. Япчанка 0.75. По 50 центів: Іван Прохніцький, Микита Савяк, Д. Савяк, Ст. Селеман, Кат. Селеман, Йосиф Керелейза, К. Стасюк, І. Платуш, І. Салак, М. Селеман, І. Джам, Йосиф Новак. Дрібні датки $6.46. Разом $30.21.

Адміністратор "Націоналіста" п. А. Котик передав $8.35 з кольпортажу. Також посилаю $1.00, як передплату на "Націоналіста" для пана Уляна і $1.00 з кольпортажу "Націоналіста", що я сам розпродав. Всіх грошей відіслано до О.Д.В.У. $67.54.

Андрій Мельник

БЛ. П. ОТАМАН УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ БОГУСЛАВ ШАШКЕВИЧ.

Помер наглою смертю в Едмонтон, Алберта, в червні ц. р. Покійний зіставив дружину і троє дітей, що перебувають в Едмонтоні. Місцеві організації стараються збудувати йому памятник і збірають пожертви на ту ціль.

З ЗАПИСОК БЛ. П. ОТАМАНА БОГУСЛАВА ШАШКЕВИЧА.

(Частина автобіографії, написана в Берліні, 3 липня, 1922 р.)

Я родивсь 1 липня, 1888 р. в Лолині, пов. Долина, син Антона, власника більшої реальности, внук поета Маркіяна. Я покінчив чотири класи середньої школи. Опісля за намовою свого стрийка Теодора Шашкевича, бувш. австр. полковника 9-го полку драгонів, котрий тепер перебуває в Перегінську в добрах Митрополита Шептицького — я пішов до піхотинської кадецької школи у Львові. Покінчив її в 1908 р. з дуже добрим успіхом (Армее Ранг Но. 216). Ще в 1907 р. по скінченні третього року кадецької школи, підчас вакацій я здав цивільну реальну матуру.

В 1908 р. зістав приділений до 58 п. п. в Станиславові, де тодішний кмдт. полку Мечислав Залескі (поляк) дуже затроював мені життя як українцеві належному до різних українських товариств.

Почуваючися при тому не дуже здоровим, я рішився виступити з війська. Взяв відпустку з причини слабости на один рік і почав студіювати лісову академію в Відні. Та не довелось мені покінчити студій. В 1914 р., з вибухом світової війни, покликали мене до полку і сейчас приділили до фронтової частини. В вересні 1914 р. я дістав медалю хоробрости 1 кл. за бої коло Перемишлян на горі Магері. Рівночасно піднесено мене до ступня четаря. В тому часі вдалось мені перенестись до запасного стану (Резервештанд), думаючи по війні безуслівно зайняти цивільне становище.

Тим часом світова війна затягнулась. В лютні 1915 р. я попав коло Дуклі в Карпатах в московський полон. Як полонений я дістався у Туркестан. Наперед у Ташкент, а відтак в Асхабад. Ще того самого року (6 листопаду) я втік з полону в Персію. В місяці грудні, 1915 р. повстали перси — за помічччю німців під проводом графа Каніцта та Гольц Паші й з поміччю турків — і почали визвольну боротьбу проти москалів та англійців. Я особисто був підчинений майорові Клейнові і провадив більший відділ перських повстанців до бою. Перебувши в Персії пів року, я захворів на малярію й повернувсь у червні 1916 р. через Багдад-Константинополь в Австрію. Сейчас уже того самого місяця я брав участь в боях знова на північному фронті (офензива ген. Брусілова), але вже при оперативному штабі ґрупи ген. Марвітца. В цвітні 1917 р. я перейшов до оперативного штабу 9 корпусу ген. Ліповщака, де перебув до серпня 1918 р.

Мої военні відзначення: 1) Ордер залізної корони III кл. з военною декорацією й мечами; 2) хрест заслуги IIІкл. з военною декорацією й мечами; 3) срібна медаля хоробрости I кл.; 4) німецький залізний хрест II кл.; 3) турецький залізний півмісяць I i II кл.; 6) хрест Карла.

В серпні я вернувсь у запасний кіш 58 полку піхоти в Люблині. 1 листопаду 1918 р. Австрія розпалась і почалась визвольна боротьба галицьких українців. 58 п. п. зо Станиславова, чисто український пірвався в Люблині до боротьби. Та з малими силами не міг довго встоятись в серці Польщі і вже в першій половині листопаду перейшов здецимований під Львів.

Сильно підупавши на здоровлю я обняв вже не фронтову а запільну частину, а це повітову військову команду в Камінці Струмиловій. Зараз після упадку Львова, бачучи, що сил фахових на фронті не стає, я обняв 12 грудня, 1918 р., команду групи Жовква-Львів. 1 Лютня 1919 р. я обняв команду XI Гал. Бригади і облягав Белз-Раву Руську. — В травні 1919 р. я обняв команду I. Дивізії Гал. Армії. В червні й липні 1919 р. я зорґанізував XXI Бригаду і засловав відворот Гал. Армії через Збруч. За Збручем я перейняв з XXI Бригадою вишкіл придніпрянців. Та побачивши, що на фронті брак старшин, залишив вишкіл і перейняв команду IV Золочівської Бригади. Командантом цієї Бригади я оставсь до кінця. При переході Української Галицької Армії до большевиків, 6 лютня 1920 р., я, передчуваючи, що наша національна армія не зможе довго вдержатись при большевиках, виступив зо своєю Бригадою проти большевиків і — перейшовши в районі Бершаді, над Дністром — бився з ними безперервно як самостійна бойова одиниця — до кінця лютня 1920 р. З початком березня злучивсь я в Могилеві з полк. Удовиченком, котрий орґанізував частини, а я охоронював його перед большевицькими наступами. При кінці березня поляки довідавшись, що я у полк. Удовиченка, дали наказ мене, за повстання в Люблині — арештувати. Примушений втікати, я перейшов Галичину, а звідтіля в Чехословаччину. Там мене разом з іншими старшинами, що при кінці цвітня 1920 р. виступили проти большевиків — інтернували і тут я перебув повних два роки. Удержався я в таборі з почуття обовязку, тепер же, коли З.У.Н.Р. зістала в Генуї признана — а властиво її влада — правно-легальною — я опустив табор і опинивсь у Німеччині.

Г. Туркевич.

БОЙОВИК.

(Спомин з недавно минулого.)

В нічній тишині, прогалинами поміж лісом, гнав вперід залізний паровіз, навантажений вибуховими матеріялами, на фронт, біля бойової лінії.

Густа мряка оповила землю. На скруті залізної дороги скривалась постать. Вижидала нетерпеливо з великим напруженням надходячого великана. Великан-шкідник везе смерть соткам тисяч її братам-бойовикам, що змагаються прогнати ворога з Рідної Землі.

Чорна постать надслухує чуйно в далечині пахкання локомотиви.

Паровіз скоро зближається, тягне вперто за собою кільканадцять возів. Пахкання виразніще й чим раз ближче. Нараз з великим розмахом зза горбка показуються два великі світла. Сирена засичала дико, переразливо, а з комина вилетіли тисячі іскорок. На скруті вози звились як вуж. Чорна постать з запертим віддихом мигнула з корчів, хапаючись одного возу. Скоро опинилась на верху возів. Розглянувшись кругом, з направленим дулом посунулась вперід, до локомотиви. Добилася до першого возу.

Сверлик відався в дошки, викидав брунатне трачиння, змішане з покрученою бляхою. На стелях творились діри одна біля одної.

В руках постаті блиснув вогник. Вона щезла з возів. Нагло зареся в повітрю, гейби світ валився. З вибуху на кілька кілометрів кругом стало ясно як вдень. Вози один по другому блискали й гуділи, а постать в чорній обгортці широкими кроками прямувала до корчів і зникла в гущавині... Сходяче сонце цікаво глядїло на руповище; з кільканадцять возів остались обсмалені, поторощені тріски, змішані з залізом і землею.

Тим часом постать у чорній обгортці добилась до своїх.

Виконала наказ... Наказ Батьківщини...

КОНҐРЕС ЛІГИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ.

В суботу, 31-го серпня, й у не діль 1-го вересня, відбувся в Ді ройт третій конгрес Ліги Украї ської Молоді Північної Америк під проводом адв. Панчука з Ді ройту. Приявних було коло 20 делеґатів і гостей із Злучених Держав і Канади. Рефератів виг лошено вісім. Вибрано новий ряд у складі: Стефан Шумейко голова; Стефан Ярема й Наст Олеськів, заступники голови; Ма гарета Семенків і Стефанія Мон стирська, секретарки; Стефан Д вилишин, касієр. У неділю вечір відбувся бенкет і баль в готелі Статлер. На бенкеті було коло 250 осіб. Виголошено низку про мов по-англійському і по-украї ському.

МАНДЖУРІЯ — КРАЇНА ЗОЛОТА

(УП) В Манджурії, в област річки Мо, коло великого Хінгану відкрито дуже просторі золото дайні поля. Комісія японських ін женерів в 120 чоловік виїхала ту ди для ближчих дослідів та поча тя добування золота. Відкрив т поля японський інженер Кудовак Простір їх з заходу на схід 4 км. і з півночі на полудне 250 км Кудовакі дослідив майже весь це простір на протязі трьох рок при чому йому прийшлось побо рювати дуже великі труднощі, б там ні людей нема багато ні шля хів, а лише дикі поля і гори т пущі. По його підрахункам в ц области є золота на 5 міліард японських єн. В Японії вже за жили акційне товариство для д бування того золота. Компанія має попертя манджурського пр вительства, манджурської залізн ці та японської верховної кома ди. Зветься вона Норт Манджу ян Ґолд Майнінґ Компані. Дир тором її є японець Наото Кобі та, бувший директор полудне манджурської залізниці. Кож гектар землі повинен давати р но добичу золота від 20 до 1 єн. Це дуже багато в порівна з тим, що досі найбільш баг золоті поля в Корті дають рі на гектар коло 6 єн золота. Япо ська індустрія вже збудувала добування цього золота наймод ніші машини, з яких кожда рі може дати коло 1,5 мільйонів золота.

МОСКВА ПОЧАЛА ДБАТИ ПР СВОЇ ШКОЛИ.

(УП) Одною з найбільших лячок совітського режиму є ш ла. На це звернула увагу Мос і видала нові розпорядки щ друку і продажі шкільних під ників. Досі видано було 150 м онів шкільних книжок, але ц було замало. Кождого року кн ки були змінювані згідно з во якогось місцевого комуністич диктатора. Зміни робили і накладні. Через ті зміни був с шний хаос. На книжки збира гроші між родичами дітей, а жок їм за те не давали і грош повертали. Мимо того, що к ки були заплачені, вважано ї соціялістичну власність. З 150 ліонів книжок було надруко не московською мовою коло мільйонів. На підставі нового порядку до кінця слідуючого ку має бути видано 250 мільй шкільних книжок. Книжки бу продаватись на вільному рин книгарнях, а не як досі бу доставлятись відповідними ко діятами освіти. Всі книжки м бути однакові і урядово до ні. Ціна буде стала, так що в не надужить. Місцеві власт зміють зміняти текст книжок ке розпорядження є новим кажчиком того, що Москва тралізує в себе все, навіть вання книжок. Українські кн також будуть цензуровані вою, а українські діти будуть тись з книжок, написаних у ською мовою, але з москов великодержавним духом.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ХРИСТІЯН В СОВІТАХ.

(УП) Від самого початку комуністичної московської революції наступає Москва на християнство, як найбільшого свого ворога, бо представника цивілізованого світа серед півазіятів-москалів. Найперше пішла нагінка на місцевих християн, православних, особливо українців, доки Церкву зовсім не знищено, принайменше позірно вовнішно. Відтак прийшли на чергу римо-католики, передовсім поляки, що досить міцно засіли були в деяких місцях цілої совітської імперії. І їх винищено, але досить оглядно, бо ж за ними все ж таки стояла польська держава і на неї доводилось все оглядатись в протипольських католицьких виступах. Відтак на чергу прийшли литовці, осілі в Совітах. Там вже Москва не багато церемонилась, бо литовська держава мала, а крім того зовнішними обставинами змушена все оглядатись на Совіти, як заборону проти імперіялістичних посягувань сусідів Литви на литовську самостійність. Литовських католиків винищили москалі без милосердя в роках 1933-34. А вкінці прийшла черга і на німців евангеликів. Їх большевики досі шанували, бо треба було оглядатись на німецьку державу, що до німецької революції одинока помагала Москві закріплювати комунізм на всьому безмежному просторі імперії. Скоро лише перестав Берлін помагати комуністам і навіть в себе знищив комунізм, пішла нагінка на німецьких евангеликів, що нагло і несподівано показались нельояльними антидержавними елементами. І це тепер ведеться дальше. Цею справою по наказу займаються всі в Совітах, молоді і старі, нишком, щоб світ багато не знав.

Так ось "Комсомольська Правда" з 10. 7. 35 твердить, що в Совітах є лише одна запущена ділянка діяльности, а це — протирелігійна пропаганда. Ця пропаганда має особливе значення в національних республиках в Совітах, де виховання молоді є немислиме без протирелігійної пропаганди. Особливо жінки стоять ще занадто сильно під непереможним впливом релігії, а це ж велика небезпека для комуністичної молоді, яку в першу чергу виховують жінки-матері. Такі думки написала в згаданій ґазеті секретарка центрального комітету комсомолу Т. Василева.

Знова ж московська ґазета "Дойтше Центральцайтунґ" з 15. 7. 35 нахвалюється поступом безбожництва і пише, що кождого дня по селах замикають церкви та перемінюють їх на освітні доми. Коли люде будуть слухати вказівок правительства, то вкінці переконаються, що вони можуть краще вижити час, який нині віддають на безпотрібні передумування над ріжними неясними церковними штучками, які не можна навіть розшифрувати, бо це вважається гріхом. Коли ж молодь виховати в комуністичному дусі, дати їй наукові знання, тоді вона пізнає, яку їй досі давали отруту. Далі, каже ця ґазета, що німецькі проповідники знають дуже добре, що боротьба за церкву є рівнозначна з боротьбою проти комунізму. Але вони неважаться закликати німецьких фашистів і японських імперіялістів до отвертого походу проти Совітів. Їм для допомоги створено допомогову орґанізацію "Брати в біді" в Німеччині, але мимо того впливи їх незначні. Навіть шкодження совітському господарству вони поклали за свій програм. В одному селі в Спартаківському районі на Україні затроїли 3 коні. Зате село постановило зняти з дзвіниці дзвони і церковні братчики подались в відставку (цебто зістали заслані на Соловки — практично кажучи). Богато сіл в районі вже перемінило свої церкви на клюби, кіна, лічниці, читальні і на них повіває тепер московсько-комуністичний прапор з серпом та молотом. Ось так нахваляється та ґазета.

Зокрема погано живеться Надволжським німцям, яких до війни було коло 2,5 мільйонів. В роках голоду 1921-23 вмерло коло 165 тисяч, а скільки померло в 1932-33 роках з голоду, досі невідомо. Є фактом, що скількість німців в Совітах зменшилась на половину. ҐПУ подало було в 1930-31 роках, що скількість засланців виносила коло 5 мільйонів. Між ними було багато німців, які мусіли працювати в сибірських копальнях золота та в лісах Вологди і Архангельська.

Якже ж жилось і живеться українцям під московським режімом, про те взагалі не згадується. Що на Україні віра в Бога ще не щезла, виходить хочби з факту, що в одному містечку на Харківщині на одному великому церковному празнику співав робітничий комуністичний хор з Харкова. Аж місяць після того суд начав був слідство проти хору і то лише на домагання і донесення так званих робкорів, цебто робітничих кореспондентів ґазет, або в простому розумінні слова поліційних шпіцлів. Чим закінчилось слідство, невідомо. Все це одначе остаєсь невідомим широкому українському загалові. Що українці під московським ярмом є заборолом християнізму і заходу, остане фактом і це світ пізнає аж пізніше. Терпіння всяких національних невеличких кольоній є нічим в порівнанні з жертвами, які на вівтарі християнізму приносить Україна. До того терпіння кольоній є прямим наслідком політичних помилок їх держав. Не були б будували большевизм, то не було б нині і переслідувань. А при цьому й Україна була б вже вільною і не терпіла б ще й нині під наїздом азіятів.

—o—

ШКІЛЬНА ПОРА ТА ДІТИ.

(Подає Др. Джан Л. Райс, директор здоровля міста Ню Йорку.)

Вже пора приготовляти діти до школи, а хто сподівається від них успіхів та поступу в науці, повинен наперед упевнитись чи вони є при добрім здоровлю. Кожна дитина має природне право бути здоровою, але це залежить від родичів, щоби подбали про так важну справу.

Заведіть негайно свою дитину до родинного лікаря в ціли фізичних оглядин. Лікар видасть повне оречення про стан здоровля дитини та вкаже точно як застосуватись, щоби малолітка вдержати при добрім здоровлю постійно. Коли лікар винайде яке тілесне недомагання, він порадить родичам як пристосувати найкращі методи для їх поправи.

Приблизно 80 відсотків з усіх дітей, котрі перший раз починають школу, мають одно або більше недомагань; багато з них легкі, котрі можна без великого труду направити. Однак навіть незначні недомагання часто спиняють поступ дитини у школі.

Зіпсуті зуби, слабий зір або слух, недоїдання або брак приписаної ваги, — це між іншим недомагання, які знаходяться у дітей починаючих шкільну науку. Будь котре з тих недомагань це достаточна завада для здержання дитини від поступу. Майже кожне з тих недомагань можна легко направити.

Родичі не повинні забувати, що заголоджена дитина ще не значить, що вона не дістає подостатком поживи, але невідповідну поживу, а саме незрівноважений харч. Лікар скаже що якраз дитина повинна їсти та пристосовуючись до його вказівок, дитина скоро набуде ваги. Кожна виростаюча дитина потребує досить свіжих зелених ярин, дозрілих овочів та щонайменше одну кварту молока денно.

Крім того діти часто не ростуть та не доважують через брак достаточного відпочинку. Уважайте, щоби дитина спала щонайменше девять годин кожної ночі та щоби мала подостатком свіжого воздуха і сонця. Щоденна купіль повинна бути звичайно на деннім порядку.

Довідайтесь про стан здоровля дитини ще сьогодні, а стосуючись до вказівок лікаря, вона не буде у школі оставати позаду других дітей.

ФЛІС

ВОЕННА СИЛА АБИСИНІЇ.

(УП — Рим) Ми стоімо напередодні війни Італії з Абисинією. Чи це буде мала війна, чи велика, невідомо. Чи вона захопить в свій круговорот більше держав, чи лише дві, Італію й Абисинію, також річ непевна. Можна думати і сяк і так. Фактом є одначе, що заінтересування положенням в Східній Африці виказують декілька великих держав світа, Італія, Анґлія, Франція, Америка й Японія, одні менше другі більше. Італія хоче стати великою світовою потугою і включити себе в світово-політичне ставання. Бо досі вона відіграла сяку чи таку ролю лише в Европі.

Напередодні війни всякому варто собі здати справу з того, які сили стануть до бою, коли вже дійде до війни. Сила Італії відома всім, зате невідома є майже нікому сила Абисинії, цеї одинокої держави людей чорної раси, що зуміла вдержатись незалежною аж до сьогоднішного дня.

Абисинія є державою національною. Февдальний устрій належить вже до історії. Досить важко примінити до неї поняття февдалізму і націоналізму в европейському розумінні тих слів, але все ж таки не варто недоцінювати факту підйому національного духа в тій частині світа. Етіопський чи абисинський націоналізм не є самітний, бо він є споріднений з таким же націоналізмом єгипетським, що має суто антиевропейський характер і веде провід в поборюванні Европи в Африці. Абисинський цісар зумів обєднати коло себе країну, зумів піднести її культурний рівень, а все те лише на те, щоб вдержати свою країну незалежною. В першу чергу дбав він за свою армію, не даючись підвестись всяким фразам пацифізму і европейського миролюбства. Ось тут і лежить запутаність цілої справи.

Коли в 1868 році анґлійці змогли добути тодішну столицю Абисинії місто Маґдаля, то в 1896 р. 15000 італійців потерпіли значну поражку від абисинців коло Адуа. Це і був момент підйому абисинців. Тоді почалась консолідація держави у всіх напрямках. На 1930 рік подавали італійці таку силу абисинської армії: Полуднева Абисинія 100 тисяч люда, 6 гармат і 30 кулеметів, провінція Тіґре 40 тисяч люда, 4 гармати і 20 кулеметів, провінція Амгара 80 тисяч люда, 6 гармат і 30 кулеметів, провінзія Шоа 80 тисяч люда, 120 гармат і 130 кулеметів — разом отже 136 гармат, 210 кулеметів і 300 тисяч війська. Але положення від 1930 року значно змінилось.

Від того року працювала зглядно працює в Абисинії військова місія бельґійська, а відтак шведська. Абисинські старшини вишколювались в французьких військових школах. Тоді зорганізовано ядро модерної армії в формі 90 тисяч ґвардії, підчиненої безпосередно цісареві, а на провінції утворено кадри для ріжних полків під проводом вірних цісареві князів. Ґвардія дістала наймодернійшу зброю. Щоб мати змогу перевести швидко мобілізацію, заведено в цілому краю телеграфи і телефони. В ґвардії заведено навіть европейську військову музику, якою командує один швайцарець. Скільки абисинці мають зброї, ніхто не знає, бо давніще ніхто тим не займавсь. Відомо лише, що вони мають модерні протитанкові гармати і навіть протилітакові швайцарського виробу. Мають абисинці дещо і літаків.

Про Абисинську армію пишуть, що з нею буде важко боротись. Й головним союзником є природа, в якій не можна ніяк примінювати модерних воєнних машин. Абисинці без доріг можуть виконувати денні марші по 60 кільометрів. Вони вміють знаменито маневрувати й охоплювати противника з боків, уникаючи фронтового бою. Для офензиви в абисинців заслаба техніка, але в обороні вони переважуть всяку армію. Італійсько-абисинська границя довга на 1700 кільометрів. Боротьбу треба вести в горах, місцями високих на 4000 метрів. Абисинці не поведуть наступу фронтового в масі, але обмежуться до підїздів і наскоків на цілому фронті, прориваючись в запілля для винищення запасів зброї, харчів і комунікації. Боронитись або і наступати на такому довгому фронті буде для Італії досить важко.

Італійські сили в Абисинії виносять тепер коло 100 тисяч війська. Це є якраз стільки, скільки було треба держати нормальної залоги в Ерітреї і Сомалі. Клімат для італійців там непригожий. Віддаль від вітчини виносить 8000 кілометрів. Шляхів там нема жадних, хіба лише стежки. Для початтяя боротьби треба там мати коло пів мільйона війська. Чи піде Італія на ту авантуру, яку їй зручно підіпхала в невідповідний час Франція, щоб в той спосіб перешкодити італійсько-німецькому наближенню, невідомо. Треба сподіватись, що до війни там не прийде і справа залагодиться якось мирним способом. Мусоліні має ще багато виходів зі справи і війни починати не мусить. Постачання зброї для абисинців піде через анґлійські і французькі кольонії, в яких живуть однодумці абисинців.

Так виглядає нині положення в Східній Африці.

—o—

ІТАЛІЯ Й АНҐЛІЯ, ЯК СОПЕРНИКИ ЗА АБИСИНІЮ.

(УП) — Італійсько-абисинський конфлікт і роля Анґлії в ньому набирають зовсім іншого насвітлення з моменту, як в пресі розійшлись чутки про те, що в Египті має бути сформований египетсько-анґлійський експедиційний корпус який у випадку італійсько-абисинської війни зглядно італійської побіди, мав би осадити частину Абисинії з озером Тана включно. Ті пресові відомости Анґлія не дементує, а це значить, що щось на ділі є та що Анґлія ніяким чином не хоче допустити до того, щоб над джерелами Нілю всадовились італійці та узалежнили від себе реґуляцію води та й урожайність Египту разом з тим.

Нині Анґлія панує над Египтом не кулеметами, гарматами та літаками, а тим, що в Судані реґулює Ніль, від якого залежний цілий Египет. В руках Анґлії є греблі і запори, що реґулюють розливи Нілю та наводнення Египту, без чого Египет був би пустинею, як і Сагара чи інші. Правно є Судан спільною египетсько-анґлійською домінією, але на ділі від 1934 року там панує Анґлія, що примусила свого часу египетські війська опустити Судан. Посідання Судану є одною з причин, чому египетські націоналісти виступають проти Анґлії. Всякі спроби Египту всадовитись в Судані Анґлія відкидує дуже рішучо і навіть на ту тему не допускає до дискусії.

Ніль бере свій початок в озері Тана, найбільшому в Абисинії, що лежить на височині 1840 метрів над морем. Коли Анґлія відкидує політичну співпрацю в Судані з Египтом, то господарчо з ним співпрацює, головно щодо будови гребель коло згаданого озера. Озеро це має поверхню в 3630 кв кільометрів і приймає до себе яких 30 більших доплив. З його випливає Синій Ніль. В часи дощів озеро підносить рівень води на півтора метри і заливає довкола озера поверхню в 600 кв. кільометрів. На нанесенному водою намулі давнише родилась пшениця. Цей участок землі вважавсь шпихпрем Абисинії. Лише повстання, що було в Абисинії в 1886 році, знищило цю країну так, що й досі вона не може піднестись до попереднього стану багацтва й добробуту. Околиця озера остала з часу знищення незаселеною, навіть острови на озері незаселені. Нема отже нічого простішого, як розбудувати коло озера Тана греблі, врегулювати виливи його і зробити край знова урожайним.

Над будовою такої греблі думають вже давно, але справа не проста. Над озером панує Абисинія, воду реґулює Анґлія, а користає зі всього Египет. Анґлійська політика довела до того, що в 1902 році Абисинія зобовязалась була не будувати над озером Тана жадних гребель без порозуміння з Анґлією й Египтом. Ще недавно старались американці дістати від Абисинії дозвіл на будову гребель, а в найновіших часах зявились на арені гри й японці, які задумали над озером заложити плянтації бавовни. Все ж таки перевага остала по стороні Анґлії, яка в останніх часах дістала дозвіл на будову гребель над озером.

Кошти будови має понести Египет і спільно з Анґлією мали б ділитись доходами, що давали б плянтації бавовни закладені в тій частині Абисинії. Анґлійський Судан і околиця над озером могли б покрити все запотребування Анґлії в бавовну. От того мабуть хоче Анґлія й добитись.

Абисинський цісар поступив в тому випадку дуже хитро. Він відступив практично Анґлії найбільш вартісний участок землі і запевнив собі анґлійську поміч. Але тим поступком перекреслив він і італійські комбинації, які тяженько стреміли до того самого, а саме, щоб захопити в свої руки озеро Тана. Італійці збирались під ріжними видами воювати за те, що Анґлія осягнула дипльоматично. Безперечно, що італійцям не дуже приємний такий крок Анґлії, але що мають зробити. Вони тепер мстяться на Анґлії зате ріжними карикатурами, які малюють по своїх ґазетах та по стінах.

Ще війна італійсько-абисинська не почалась, а вже її виграла Анґлія. Тому і не диво, що вона тепер так наспіх старається примирити обох противників.

О. К.

—o—

12 ЗАПОВІДЕЙ ДЛЯ НАЦІОНАЛ СОЦІЯЛІСТІВ.

(УП) В Німеччині придумано нових 12 заповідей для всіх націонал-соціялістів, зглядно політичних провідників партії. Ті заповіди проголошено на одному націонал-соціялістичному зібранні в Мінхені. Вони виглядають в перекладі так:

1) Я вірю в вожда не розумом, а серцем своїм і душею.

2) Як націонал-соціяліст я люблю свою німецьку вітчину.

3) Я з любови буду працювати для всіх своїх співгромадян.

4) Я буду слухати всіх своїх зверхників.

5) До останнього моменту буду товариським супроти своїх співгромадян.

6) Я безумовно буду виповняти свої обовязки. Націонал-соціялістичний працівник не має часу для себе. Коли він не може цього виконати, повинен відступити.

7) Внутрішно і зовнішно буду себе вести по націонал-соціялістичному.

8) Націонал-соціялістичні працівники мусять вміти вдержати довіря народу до народного націонал-соціялістичного руху.

9) Між партією і державою мусить бути вдержане безумовне довіря.

10) Безумовне довіря мусить бути вдержане між партією та її підформаціями.

11) Між партією та збройною силою держави мусить панувати дух взаємного довіря.

12) Націонал-соціяліст думає не категоріями годин, лише століть.

УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНСТВО ПРИ ПРАЦІ НА МІЖНАРОДНЬОМУ ПОЛІ.

В часі великих ферій щорічно відбувається конґрес міжнародніх студентських організацій. Українське студентство, що вже вспіло добути собі відповідне місце у міжнародньому студентському житті, бере рік-річно активну участь також і в конґресах, що є місцем стрічі еліти світового студентства для перегляду осягів його праці.

В днях 28 липня — 8 серпня ц. р. відбувся в Чехословакії XVII Конгрес Міжнародньої Студентської Конфедерації (С.І.Е.), якої членом являється й українське студентство зорганізоване в Центральному Союзі Українського Студенства (ЦеСУС). Про перебіг Зїзду і працю на ньому української делеґації подамо іншим разом. Рівно ж пізніше подамо звідомлення з II Конґресу Міжнародньої Студентської Ліґи (І.С.Л.), що відбувся в днях 1-3 серпня ц. р. у Карлово в Болгарії, а на якому виступала рівно ж українська студентська делеґація. — Тепер зупинимося лише на одному фраґменті зі Зїзду в Празі.

Відкриття Зїзду і частина праць Конґресу відбувалися в Празі.

З нагоди Зїзду Українське Студентство в Празі влаштувало дня 31. VII. ц. р. принняття для чужинецьких делеґатів.

Це принняття (чи як його опісля назвали наші "Український Вечір") відбулося в салях Української Їдальні, спеціяльно на це принняття вдекорованих. Побіч українського національного прапору з тризубом виднілись на стіні прапорці тих народів, делеґати яких були присутні на принятті.

Не дивлячися на те, що кожна делеґація була перетяжена працями на Зїзді, на принятті було присутніх 27 делеґатів з ріжних держав і частин світу. Можна було бачити еліту світового студентства — (неґр), Канади, Литви, Німеччини, Норвеґії, Швайцарії, представників З. Д. Америки, Анґлії, Данії, Каліфорнії Швеції й інших.

По пів-офіційному відкриттю цього принняття в короткому часі навязалася товариська бесіда, переплітана українськими співами (особливо велике враження зробив п. М. Дуда стрілецькими піснями) і грою на бандурі проф. Н. Слюсаренка.

Годі сказати, що більше сподобалося чужинцям: чи український спів, чи український борщ і вареники, може одне і друге, але у всякому разі принняття затягнулося далеко за північ і відбувалося в атмосфері сердечної веселости і приязної щирости.

Вже на другий день підчас офіційних нарад Конґресу українська делеґація мала нагоду відчути позитивні наслідки цього вечора.

* * * * *

Склад української делеґації на Конґресі С.І.Е. в Чехословаччині був слідуючий: т.т. Я. Барановський, А. Головач, О. Шимановська, К. Мельник та Е. Бачинський. Українське Студентство на Конґресі І.С.Л. в Болгарії заступали др. М. Сушко та В. Стахів.

К. М.

—— o ——

ТРЕТІЙ ЗЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ В АМЕРИЦІ Й КАНАДІ.

Понад 60 українських професіоналістів з Америки й Канади зїхалися дня 1-го вересня до Дітройту, щоб відбути дводневі наради, скликані Товариством Українських Професіоналістів Америці.

Наради провадив д-р Кібзей, а секретарювали: ред. Д. Лазар і інж. М. Бунька.

По звіті предсідника адв. О. Малицького, секретаря д-ра Скеґара і касієра адв. Нагірняка приступлено до нарад над поширенням діяльности товариства. Особливу увагу присвячено справі допомоги українській науці в Америці і в краю. Над цею справою розвинулася дуже довга, оживлена дискусія, підчас якої обговорено важні обставини, з якими боряться всі ті, що служать чи допомагають українській науці на ріжних землях. В тій справі ухвалено резолюцію, якою уповажнено уряд товариства запросити українських університетських професорів в Америці й Канаді на нараду для орґанізації Товариства Допомоги Українській Науці.

Рішено, що найближча конвенція має відбутися за рік у Филаделфії в тім часі, коли буде конґрес Ліґи Української Молоді П. А., щоби зблизити обидві ті орґанізації та дати нагоду молоді обзнайомитися з діяльністю Тов. Професіоналістів, а професіоналістам з діяльністю молоді.

До нового уряду ввійшли: Омар Малицький, адвокат з Клівленду, предсідник, а заступники: д-р Василь Яремій, лікар з Торонто Канада, і Іван Петрук, адвокат з Дітройту; секретар — д-р Г. Скеґар з Шікаґо; касієр — д-р П. Канчір, дентист з Шікаґо.

—— o ——

ПРИПИНЕННЯ ЧАСОПИСІВ.

Львівське Ґродське Староство припинило видавання тижневика "Рідний Ґрунт", "Дажбога" та "Юні Друзі". Припинення мотивує Староство тим, що відповідальний редактор тих часописів Іван Шавель зник зі Львова. (Націоналістичні часописі. — Ред.)

КНИЖКА ПРО У.С.С.

"Червона Калина" видала багато ілюстровану (понад 500 світлин!) історію Українських Січових Стрільців. Книга має ряд розділів, що їх писали різні автори,а цілість зясовує історію УСС від первопочину напередодні світової війни аж до останніх днів існування УСС.

ОДИН КРОК ВПЕРЕД - ДВА НАЗАД.

Один крок вперед — два назад, — може сказати кожний, приглядаючись ближче московській комуністичній політиці. В тому одначе полягає зручність Москви, що один крок вперед робиться дуже голосно, а два кроки назад замасковано, поволі, що деколи й незамітно для посторонього глядача.

Перед деяким часом відбулась у Парижі парляментарна дебата над ратуванням французького франка перед провалом. В тій дебаті французькі комуністи заявили, що вони вважають своїм обовязком підперти акцію ратунку франка, бо в них тепер сходяться обовязки національної оборони з обовязками оборони революції. Щось подібного заявили були і чеські комуністи. Все те можна пояснити собі лише тим, що французький міністер Ляваль виміг на Сталінові, щоб той застановив розкладову акцію проти мілітаризму французького, що Сталін і зробив, не оглядаючись ні хвилини на ніби то вічні прінціпи революції, ніколи не признавати буржуазії й гнилого заходу і т. п. А за Сталіном без протесту пішли і всі верхівці, що досі ганяли по недосяжних вершках людської глупоти на безчисленних прінціпах комунізму. Вони позлазили зі своїх прінціпів, хоч не дуже це їм було приємним і станули до праці на національному ґрунті.

Чи це лише тактика, чи може відворот з ґрунтовних позицій, поворот від комунізму до національного реалізму?

В комуністів є прінціпи сталі і змінні. До сталих належить той, що комунізм вхопив в свої руки лише московську імперію і дальше не годен ні на крок рушитись. Московські комуністи, маючи державу, захопили провід над розбещеним пролетаріятом всього світа. Тої влади вони не хотять віддати нікому, цебто жадним іншим комуністам, а навпаки, стремлять до опанування ще й прочого світа чи до всесвітньої геґемонії. Практично це значить, що над цілим світом мав би запанувати комунізм московський, а не якийнебудь інший. От і якраз боязнь за страту влади, а не за комунізм, заставила Сталіна до заняття такої, а не інакшої позиції, боязнь за те, що в Москві міг би хтонебудь інший запанувати, а не московський комунізм. Під тим оглядом становище Москви в багатьох пунктах улягло зміні. З прінціпово-безкомпромісової вона стала мирною овечкою, що дрожить за своє життя-буття.

За часів Леніна панував в Москві погляд, що лише світова революція зможе вдержати при владі комунізм, а це тому, що комунізм і капіталізм, як дві собі протилежні системи, не зможуть побіч себе існувати. Практично думалось, що капіталізм піде війною проти комунізму. Тому комунізм проповідував світову революцію, щоб ослабити капіталізм. Хто тоді інакше думав, той був уклонником від ґенеральної комуністичної лінії. Показалось, що капіталізм не пішов на війну проти Совітів, а навпаки, навязав з ним мирні звязки. Не приходила й обіцяна світова революція. Це викликало роздвоєння в московській комуністичній партії. Один вожака комуністів жидок Троцький станув на становищі, що треба стреміти до світової революції за щоб то не стало, цебто проповідував перманентну революцію, а другий вожака Сталін придумав теорію, що комунізм є можливий і в одній країні і проповідував, що треба боронити Россію, а не думати про світову революцію. На 14 конґресі компартії заявив він, що чим скорше вибухне світова революція на заході, тим краще буде положення московського пролетаріяту. Але й без зовнішньої помочі можна продовжувати будову соціялізму в одній країні та навіть задержати і владу в руках. Отже тим самим перевернув Сталін теорію інтернаціонального комунізму в теорію комунізму в одній країні, цебто національну. Троцький їздить за границями на прінціпових кониках комунізму, а Сталін править московською імперією. Хто нині вірить інакше, той є уклонником від ґенеральної комуністичної лінії. Якраз протилежність того, що було за часів Леніна.

На цьому прикладі бачимо, що комуністичний інтернаціоналізм поволі перемінився з абсолютного в релятивний. На початку все, що служило перманентній революції, попиралось Москвою і комунізмом, а тепер вже є ріжниця між комунізмом прінціпово-метафізичним і реальним московським. Світову революцію підпирається тільки тому, що вона є знаряддя в руках Москви до поширення її власти, хоч комуністичної, але московської. Світова революція перестала бути конечністю вже тоді, коли пляни світової революції не загрожували існуванню московської комуністичної імперії. Штаб світової революції, так званий комінтерн мав в Москві опору, але не піддержку в таких розмірах, як це було давніше.

Наступ Японії на Манджурію та націоналістична революція в Німеччині довели московським комуністам, що пропаґування світової революції дальше може закінчитись упадком їх власти в самій московській імперії. Посилена допомога китайським комуністам могла б була довести до японсько-московського конфлікту на Далекому Сході, про вислід якого вже наперед знали московські вожаки. З другого боку якінебудь соціяльні розрухи у Франції, які проповідували комуністи, були б прискорили похід німецького націоналізму на Москву. Про вислід такого походу також знали московські комуністи наперед і тому рішились, не дбати про "покращання" долі світового пролетаріяту, а ратувати себе, навіть ціною відступлення від прінціпів.

Отже в той спосіб попали між собою в конфлікт два прінціпи — воля опанувати світ і воля вдержатись за всяку ціну при владі в московській імперії. Побідив еґоїзм московських комуністів над інтернаціоналізмом пролетаріяту. Пролетаріят покладав всі надії на Москву, яка його зрадила, видавши наказ підпорядкувати комуністичні прінціпи національній обороні тимчасових буржуазних союзників Москви.

Було б при цьому помилкою думати, що тепер прийде до зникнення штабу світової революції — комінтерну, який якраз відбув в Москві свої наради, що носять гучну назву зїзду семого світового конґресу комінтерну. В йому беруть участь "делеґати" щось з 65 країн. Для демонстрації зїзд отворив німецький комуніст Пік, який ствердив, що комунізм є тепер у відступі і що великі вигляди на добуття світа для Москви існують лише в хоробливих головах пропаґандистів комунізму, а не реальних комуністичних політиків. Першого дня здавали звіт зі своїх країв ріжні делеґати. Другого дня обговорювано тактику комуністів в боротьбі проти фашизму, в боротьбі за опанування професійних спілок робітництва, які ще й досі не стали на бік комунізму, а вкінці і про те, що весь світ орґанізує проти Совітів війну. При цьому було стверджено, що всі кляси й угруповання соціялістичного відтинку збанкротували зі своїми ідеями, лише один комунізм лишивсь вірним засадам. Біда лише в тому, що Німеччина вихопилась з-під впливів Москви і комуністів і тим самим відложено всякі пляни опанування світа на далеку будучність. Що говорено про вигляди комунізму на успіхи, тимчасово невідомо. У всіх промовах не щаджено похвал Совітам, що являються тепер одинокими хлібодавцями для пропаґандистів світового масштабу. Успіхи Совітів на полі економіки всіх засліпили, що й голоду не бачать та що з голоду міліони людей вмирають в комуністичному раю. Заведення диктатури пролетаріяту на взір Москви є бажаним всюди, лихо лише в тому, що в цілому світі пролетаріят мудріший від московського і не дає себе обдурити платним московським аґентам. Як засаду принято, що комунізм мусить вести перед в усьому житті світа. Московська преса вторує всім тим заявам, а делеґати гучно оплескують бесідників. На ту тему говорено й третій день. На четвертий день пішли дискусії над звітами. Між іншими чеські комуністи виступали і в імені Закарпатської України, заявляючи, що там собі світовий фашизм зуби поломить в поході на Совіти. Американський заступник згадав також активність українців в комуністичній партії Америки. Це мабуть тому, щоб українцям в Америці міцно пошкодити та тим самим настроїти Америку неприхильно до українських визвольних змагань.

На черговому зібранні обговорювано справу інтернаціоналу молоді. При тій нагоді виступав якийсь український делеґат, який вимахував кулаком на естраді в сторону Польщі вигукуючи їй погрози, не згадуючи при тому ні словечком ті тайні клявзулі про українців, які ввійшли в польсько-московський пакт ненападу. Про участь українців в комуністичній роботі згадав і делеґат з Канади, мабуть з тою самою ціллю, що й американський, щоб навести на український рух в Канаді переслідування канадійської влади. Одним з останніх виступав заступник комуністичної партії Західної України, похвалюючи Москву за те, що вона винищує на Україні українську контр-революцію — націоналістів. Він згадав, що на Західній Україні комуністичний промосковський настрій дещо підупав завдяки роботі націоналістів, які використали в своїй праці вістки про голод на Україні та закинув Москві те, що вона не старалась якимнебудь чином виказати всьому світові, що на Україні голоду нема. Інші виступи бесідників нам не цікаві, тому їх пропускаємо. Всі вони однакові, самохвальба, пониження перед Москвою, переконування, що чорне є білим і навпаки, що неуспіхи є успіхами і т. п., щоб вкінці гукнути Сталінові потрійне ура і злізти під гучні оплески з трибуни.

Про постанови цього конґресу напишемо окремо.

Поза кулісами нарад йдуть цілий час торги за політичну тактику. Московським комуністам закидується зраду інтернаціонального пролетаріяту, але то дуже обережно. Обговорюються засоби, як вдержати московську імперію під прапорами комунізму і запобігти тому, щоб Україну не відлучено від Москви. Все зосереджено коло обговорювання засобів оборони Москви, хоч назовні нібито ще гудуть побідні труби світової революції. Але вони вже нікого не манять.

Ми сподіємось, що з часом будемо мати змогу передати й хід конґресу закулісового, бо зовнішний, як бачимо, дуже нецікавий.

—— o ——

НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

На Волині „пацифікація" триває.

(Продовження зі сторони 1-ої.)

Волинські настрої знають наші гнобителі — і це їх наповнює жахом. Польська волинська адміністрація хапається всього, щоб лиш рятувати стан свого посідання. Масові арешти, труси, висилка до Берези Картузької є щоденним явищем. В ряди-годи відбуваються наради волинських повітових старость, де вони радяться над тим, якби приборкати "гайдамакуф".

Для цього заряджено формальну пацифікацію, що своїми звірствами дорівнюється, якщо не перевищає, пацифікацію в Галичині в 1930 році. Польська волинська адміністрація стягнула на Волинь значні відділи мундурової й тайної поліції з центральної Польщі і при її помочі разом із військом переводять пацифікацію. Військо й густі кордони поліції вночі окружають [illegible]тичне село, а відтак дають наказ звести зброю. Відтак починаються труси за попереднім виарештуванням активнішого елементу без різниці полу й віку. Польські посіпаки нищать все, що попадає під руки, хатню обстановку, одежу, пробивають баґнетами бляшану крівлю, видирають снопки зо соломяних стріх, тощо.

Скінчивши своє варварське діло, поліція й військо опускають спустошену околицю, залишаючи за собою плач, проклін, ненависть. Перед відходом наказують виставляти денну й нічну варту — вдень 20, а вночі 32 особи, окрім того 4 фіри на постій біля постерунків поліції. Постій триває повних 24 години.

Полякам дуже залежить на тім, щоб вістки про їх варварське ділання та про їх "хоробрість" супроти безборонного населення не дістались в світ. Польська преса, а за нею й українська мовчить. А наші "реальні" політики всякої шерсти й масти оббивають пороги міністерських кабінетів.

З Волині, з поля завзятого, хоч нерівного бою серед прокльонів, болю й сліз чути звернений до них голос: "Схаменіться недолюдки, бо лихо вам буде... А своїм катам многострадальна Волинь кидає: "Шалійте, шалійте скажені кати...".

ДЕЩО ПРО ЧЕСЬКИЙ КОНЦЕРН БАТІ.

(УП) Звідомлення за 1934 рік показує, що чеський концерн Батя, який опанував цілковито обувний ринок не лише в Чехії, але й в других державах, ще розростається. В самому центрі концерну, в місті Злін, довелось Баті обмежити продукцію черевиків. 70% всіх його робітників (22000) працює тижнево лише 40 годин, а 30% разом зі всіми вищими урядниками концерну працюють повних 48 годин на тиждень. На кінець 1930 року мав Батя в Зліні 12300 робітників, під кінець 1933 року вже 17800, а під кінець 1934 року аж 22050. В 1920 році продукував Батя денно 8000 черевиків, в 1930 році 80000, в 1933 році 160000, а в 1934 році вже 166000. Фабрики Баті в Зліні можуть виробити денно коло 200000 пар черевиків, а виробляють тепер лише 150-160000. Пересічна ціна пари черевиків в фабриці виносить 34 чеських корон. Дві третини чеського запотребовання на черевики покриває сам концерн Баті. Тому що збут дещо зменшивсь, Батя перекинув вагу роботи на вивіз черевиків, закладаючи на чужині свої фабрики.

В роках 1928/30 експортував Батя коло 40% всієї продукції черевиків, а тепер експортує лише яких 20%. На чужині він має 7 фабрик: в Милін в Швайцарії, в Отмут в Німеччині, в Бест в Голяндії, в Іст Тілбурі в Анґлії, в Гелькурт в Франції, в Борово в Сербії і в Конаґас в Британських Індіях. Його черевики продаються в 3000 власних крамниць в Чехії і на чужині. В Чехії має він около 2000 крамниць. В цілому дає він роботу 43000 робітників. Денна спроможність продукції в цілому світі обраховується на 280 тисяч пар черевиків. Тепер він продукує у всіх фабриках лише 250000 пар, з чого по 12000 у Франції й Індіях, 6000 в Анґлії, 10-15000 в Німеччині і коло 500 в Швайцарії.

Концерн Баті розбудовується далі в той спосіб, що він закладає свої власні фабрики всіх потрібних до фабрикації черевиків сирівців. В той спосіб він унезалежнює себе від конюнктури і доброї чи злої волі поставщиків сирого матеріялу і цін на них. До всіх інших фабрик долучив він ще й продукцію ґуми. Виробляє тепер навіть обручі для авт і думає ту продукцію дальше розвивати. Теперішна продукція обручів виносить коло 450 штук денно. Дальше він почав фабрикувати і панчохи в скількости 20-30000 денно з бавовни і штучного шовку. Ця продукція покриває лише половину всього запотребовання на панчохи.

Цілий концерн працює лише власними грішми і обходиться без банкових кредитів. Тому може так добре розвиватися мимо крізи. Історія розвою концерну Баті є дуже поучаюча. І не одному українському шевцеві варто б її простудіювати та щось подібного створити і на Україні.

ЗОВНІШНА МОНГОЛІЯ.

(УП) Час від часу, особливо в цьому році, доводиться чути про всякі граничні сутички між Манджуко і Монголією, зглядно Японією і Совітами. Манджукє є під японською окупацією, а Монголія є складовою частиною Совітів. Назовні обі держави рахуються самостійними. Фактично Манджуко ще лише має бути самостійною державою, а Монголія стратила свою самостійність на користь Москви. Бій, тим часом безкровний, ведеться за Монголію між Токіо і Москвою. Як видно з усього, Монголія стає тепер центром політики Далекого Сходу.Ціла ця країна занадто мало відома українському громадянству і тому ми наводимо тут деякі дані про неї. Зазначуємо, що всі запевнювання Москви, що нібито Монголія є самостійною державою, є свідомою брехнею.

Монголія займає площу в один мільйон триста тисяч кв. км. На тому просторі живе коло 650000 людей. Столиця краю зветься тепер Улан-Батор, а давніще звалась Урґа. Вона має коло 60000 населення.

ЦИГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ.

(УП) Швайцарська газета "Ноє Цірхер Цайтунґ" з 22. 7. 35 ч. 1278 принесла новинку про націоналістичний рух в Румунії. Дві досі маленькі румунські ґрупи під проводом Кузи і Ґоґи получились в одне і створили невеличку християнсько-національну партію. Християнською назвала себе та партія тому, що в Ромунії панує християнство, а далі й тому, щоб мати змогу зазвивати попів боротись за ідеали партії. Програм партії, як багато інших програмів, яких ніхто ніколи не додержував і не буде додержувати, а ще спеціяльно в Ромунії, де взагалі нічого не додержуються і не придержуються. Засади менше більше націоналістичні, ромунські, що хотіли б з Ромунії зробити авторітетну державу, а народ зробити нацією.

Для нас найважнішим є відношення тої артії до питання нерумунських народів, що в силу обставин попали під ромунську кормигу. Ті народи носять назву національних меншостей в Ромунії, хоч там вони себе меншостями не почувають.

Партія заступає засаду, що Ромунія належить ромунам і що можна признати в Ромунії лише ті нації за нації, що погодяться беззастережно будувати Велику Ромунію в її нинішніх границях. Практично це значить, що всі мусять дати себе зромунізувати, щоби мати право одержати якінебудь посади в державних урядах. Всі мешканці пригнаничних полос, що не зараховують себе ромунами, вважаються за зайдів в державі і їх треба все берегти перед тим, щоб не попадали під вплив іррiденти сусідних держав. Для таких число урядів і взагалі діяльности зовсім обмежено.

Зовсім неґативно ставиться нова партія до жидів, дарма, що зве себе християнською. В неї ні дрібки не то що християнського, але й людського милосердя. І Куза і Ґоґа, а там і Вайда, ще один вожд ромунський обєднались під тим оглядом. Помітно то найперше по крикові, який піднесли пропаґанисти тої партії проти національних "меншостей" і жидів і більше по нічому, бо партія, хоч широко розреклямована, ще не зуміла зискати собі впливів серед ромунського і циганського народів.

Ціллю всіх тих обєднань є створити з Ромунії національну державу. Та мимо всіх старань Ромунія остає надалі державою національностей і не має серіозних чадій на будуче проковтнути ті національности, що в силу обставин опинились в її нинішніх межах. Сам апетит ще нічого не говорить, коли жолудок заслабо працює.

ЧЕРЕЗ ВЕРХИ.

На верхах і полонинах Верховини розсипає веселка свої краски перлинами ранньої роси, а гуцул їх збирає, нанизує на іглу, на вістря ножа, та укладає знов у чудову мозаїку свойого мистецтва, що полонить око й душу.

На високих верхах і в глибоких ярах виростає гуцульська відвага, кучерявиться краса, а на широких полонинах гуляє гуцульська буйність.

Верховина — зачароване царство царівни краси. Всемогучий Творець окружив це царство густими рядами могутних лицарів-кичер. Він закував їх у панцирі з твердого каменя, заперезав поясом темних лісів, на плечі накинув ароматну нагортку зелених полонин, щоб берегли його чарівну красу, а на голову дав кам'яний шолом.

І споконвіку відбивають ці лицарі ворожі наступи на Верховину, кидаючи гострим камінням. Не наступить землі гордої Верховини ворожа нога, бо розторощить її, злітаючи із високої маґури, тяжкий камінь. Не перекрадеться через верхи ні одно вороже серце, бо прошиє його куля із пістолі відважного гуцула.

Щоби пройти через верхи, ворог провертів скали і пустив чорну зміюку, що бухає вогнем їдким димом. У свойому череві, що виблискує на сонці білими пругами скла, переносить вона тунелями попід верхи тисячі приходнів, що розлазяться по верхах і долинах Верховини. Але Верховина всетаки не піддається. Кожна кичера, кожне гуцульське серце стали твердинею.

Нездобутою твердинею на правому березі Тиси стоїть хата молодого Юри Гапчука в Ясені. Він трупами скидає з верхів жандармів, що намагаються його піймати.

Батько Юри, Ілаш, впав у першому бою за рідне місто. Два старші брати стали високими могилами на широких степах України, щоб дальше боротися із московсько-азійською навалою.

По їхніх трупах пролізли вороги через верхи й тунелі аж на Верховину. Юра тоді ще малий був. Але тепер він уже має силу Довбуша, і великими каменюками завалює всі тунелі й проходи через верхи.

На вид чаруючої краси Верховини жадобою запалюються очі пришельців. Але не можна зрабувати краси засіяної рукою Творця. Тому не лишається їм нічого іншого, як захлиступатися словами похвал або ненависти.

Та не приєднати гуцула і його кичер ні похвалами ні погрозами.

* ** *

Вся Верховина знає, що Марічка Гафійчина — наречена Юри Гапчука. Коли хтось хоче сказати, що якась пара дуже любиться, то Юра й Марічка були прикладом.

— Вони люблять, як Юра й Марічка, — говорили.

Вони на полі один кукурудзок разом підгортають, сапою об сапу зачіпають, а вітер обі головки до себе клонить. Верховинські плаї виколисали їхні гнучкі постаті, як струнку смереку при високому дубі, а сонце на верхах вицілувало їхні личка. В Марічки тонкі, чорні брови, ніби розпростерті на лету довгі крильця ластівки. Дві грубі коси буйного волосся, сплетені ніжним вітром, пестяться, обнімають білу шию, а темні очі сміються безоднею розкоші. Дзвінкими коралями розсипається її сміх по верхах і долинах, але ніхто не сміє їх збирати тільки Юра. Тільки він один має право, бо для нього вони розсипаються.

Надармо бігають за Марічкою літники, надармо наставляють свої фотографічні апарати, щоби піймати бодай одну її перлину-усмішку, коли вона переходить дорогою. Марічка заслониться хусткою, а Юра як гляне, то й найвідважнішому відпаде охота.

— Фотографуйте свої засохлі або розлізлі кралі, а наші й без ваших фотографій гарні будуть. В Рахові станемо, Марічко, до фотографії, а цеї голоднечі на очі не хочу видіти. Не люблю, як такий міський вишкварок зглядається на тебе й облизується як кіт до чужого сала. Я понакладав би їм розкіли, щоби тікали звідсі нявкаючи, як коти з чужої комори.

— — — — — —

Всі говорили, що на другі м'ясниці Марічка і Юра стануть під вінок. Юра вже пішов грошей заробити, щоби на гучне весілля було. Марічці до шлюбу дещо купити, та щоб нову господарку було з чим розпочати.

Юра пішов, а Марічці не дають дороги перейти.

— Та що ти така дурна та дика, дівчино?.. Ми заплатимо тобі, лише стань на хвилинку нам до знимки. За дві корунї мусиш тягнути сапою цілий день, а ми даємо тобі за одну хвилинку, за один усміх цілих п'ять.

Горячіші приклонники Марійчиної краси давали вже й десять, щоб лиш Марічка ставала до знимки та слухала їхніх вказівок: як стати треба, яку міну зробити, як очі завернути...

Марічка радіє думкою, що за легкі гроші вишиє Юрі шлюбну сорочку й собі щось постарає.

— — — —

Юра в Рахові на тартаку цілий день тягає найгрубше дерево. Тиса співає веселу пісню про Марічку й робота аж горить Юрі під руками. Роботу він міг найти і в Ясені, але не хотів, щоби знайомі бачили його гарування. Він мусить якнайбільше грошей заробити. Цілу зиму возив дошки й лишився ще на одно літо, щоби було з чим до дому вернутися.

Сонце топилося на верхах Верховини, липневою спекою заливало долини. На вулицях Рахова повно людей з наплечниками, з паличками. Лунає чужа мова.

— Ти, Франку, купи мені "Марушку", я хочу до дому написати.

— А мені дві купи...

— А мені три... Я знайомим пішлю.

Юру, що вийшов на ринок, сподіючися стрінути когось із знайомих і про Марічку розпитати, вразили ці вигуки. Так само кликали його Марічку ті в Ясені. Став ближче на розі вулиці. Гурт молодців дерся над картками. Кількох стояло перед виставою трафіки й продажі паперу і живо показували пальцями.

— Ну, Пепік, бачив ти коли таку слечну?..

— Диви ж!.. але ладна гуцулка!

— Сакра...!

Юра теж приглянувся. За виставою був образ його Марічки. Підстрiжене волосся, викривлена усмішка, кучері напущені на чоло, а внизу підписано: "Гуцулка-Марушка з Ясеня".

На Юру світ упав, земля під ним валилася. Кинувся, як остеклий пес на товпу, повиривав із рук картки, вибив виставову шибу і схопив побільшений образ Марічки та й розбив його до бруку. Рвав картки на дрібні кусники, а з грудей викидав страшні звуки.

— Га!.. Що?... Марічка!.. Марушка?...

— Брехня!...

Товпа розбіглася по ринку, як череда овець перед вовком. Юра вихром полетів через верхи до Ясеня. Летів, як чорна хмара, аж гори під ним угиналися.

— — — —

На другий день громом улетів до хати Марічки. Не застав її.

— Ой, Юро... наша Марічка... Я стара, тебе не було... Ті бузувіри... Скарай їх... Юро! — заклинала стара мати.

Побіг знову верхами.

Бистрим оком доглянув, як купалися на сонці над берегом Тиси — Марічка... й Ленард Поспішіль. Як орел на свою жертву, злетів Юра на діл і схопив його пазурами своїх костистих пальців. На мить підніс його вгору, а потім притиснув до каменя, якби хотів ще глибше вбити свої кігті. Тепер підніс високо понад голову і побіг, якби брав розгін до льоту.

А внизу рвучка Тиса реве, гарчить, піниться. Лютими псами підскакують кудлаті хвилі, якби хотіли досягнути свою жертву. Юра, ніби дрочиться з ними, термосить Ленардом, аж потім з цілої сили кидає його в розлючені хвилі, що ніби стадо білих псів кинулися на свою жертву і не дають виплисти на поверхню.

— Юро!... Юрочку... — скрикнула Марічка.

Витягнула до нього свої руки, але вони зараз опали. Зірвалися бігти в сторону води.

— Стій!... Хочеш свою і мою ганьбу в воді втопити!.. Ні, неси її між люди! Хай знають всі, що ти повією стала, хай знають, хто тебе до того привів!

Марічка хотіла вдягнутися, але Юра не дав. Крайкою, що висіла на корчі, зв'язав напереді руки, а через плече накинув сорочку і запаску.

— До того панського купелевого строю треба тебе ще коротше підтяти, бо твоє довге волосся заважало їм, цідив крізь зуби Юра. Виймив із череса ножик... і чорні кучері безголосно злетіли на землю, як зістрілені пташки. Марічка навіть не боронилася.

— Покажешся мені на очі, як другі коси тобі відростуть. Тепер йди!... Неси ганьбу...

— — — — — —

Здивовано дивилися кичері й маґури, коли побачили Марічку з підстріженим волоссям, в шовкових панчохах і з сигареткою в губах. Зглядалися люди та й показували пальцями.

— Лиш Юра віддалився, а вона повією стала. Повія!.. Ганьба!.. Збавила життя двох голубів.

Так Марічка стала повією. Солодке вино захитало її рівновагу, а гойні дарунки пана Ленарда з пансіону "Братіслава" осліпили її.

— Повія!.. Ганьба!..

Збігаються люди, як на чудовище. Хлопці жалять кропивою по ногах, по руках... Гурмами вибігають з пансіонів літники.

— Марушка, Марушка!..

Регочуться, сміються... Знову наставляють апарати, щоб схопити бодай один момент із ганьби Марічки — ганьби Верховини собі на потіху. Але ні одному не пощастило, бо тяжкий кулак найближчого гуцула спадав на апарат або на голову аматорів.

Марічка йде дорогою ганьби, як Магдалина на суд. По обох боках непорушні кичері й грізні гуцули, як судді, що не знають милосердя. Не пролунав голос Христа, бо мусіла статися тверда справедливість.

— Повія!.. Ганьба!.. Їдкою кропивою змиємо з тебе слиняві панські пестощі й цілунки.

На другий день прийшли два жандарми Юру арештувати. Та він трупами звалив їх наділ, а сам подався на верхи збирати перламутрові усмішки Марічки.

— — — — — —

Не довго гуляла "Марушка", бо пригода Ленарда заглядала в кожне вікно, з кожного кутка. Верхи накликали з усіх сторін чорні хмари, якби співчували Верховині, якби хотіли змити її ганьбу. Лицарі кичері схрестили мечі, а іскри блискавками показували в темряві ночі місце, де треба громом рубанути.

Із протилежних верхів сходили дві постаті до "Братіслави" ніби двоє залюблених на умовлене місце. За вуглами пансіону вони скрилися, якби забавлялися. Потім знову показалися і, якби не завваживши себе, скорим кроком подалися до воріт. Тут піткнулися на себе.

— Ти хто!..

— .....

— Вб'ю!

Блиснула блискавка, піднялася рука.

— Юро!..

— Марічко!..

І подалися знов на протилежні верхи.

Двома огненними раменами обняв чорний сон "Братіславу". В палких, пристрасних обіймах потужних рамен вогню зівнула високим стовпом полум'я в пропасть темної ночі.

Зарумянилося небо, ніби личко стидливої дівчини. Але тверді й понурі кичері і маґури приглядалися помсті.

— Помста! — гукнула громом через верхи червона заграва.

Ринула злива, щоби заполокати місце ганьби.

— — — — — — —

Трупами котяться з верхів жандарми, що завзялися піймати Юру Гапчука. Лицарі-кичері подають йому великі камені, щоби пускав їх на ворогів, та завалював всі проходи через верхи, щоб не важилися йти на Верховину збирати розсипані перли-усмішки Марічки, бо лиш для Юри вони розсипалися.

Дам'ян Гуцул

American Ukrainian

By Stephen W. Droboty

CONGRESS OF UKRAINIAN NATIONALISTS.

For the first time in America the First Congress of Ukrainian Nationalists made history on August 30, 31, September 1, and 2. Ukrainian nationalist organizations of the United States and Canada were represented by 224 delegates. There were also about 200 guests.

General Greets Congress.

On the second day of the Congress, General Mikola Kapustyansky, made his appearence to greet the Congress. More than 800 people thronged the Congress hall. The General was greeted by the delegates in uniform at the entrance of the hall. He conveyed the greeting of the Supreme Command of the **Organization of Ukrainian Nationalists.** The applause and "slavas" were heard for blocks around.

First Day of Congress.

During the first day of the Congress the various pre-Congress Commisions were elected. Among the Commisions were: Press and Propaganda, Grievance Commision, Finance Commision, Organizational Commision, YUN Commision Commision for Infants, Resolution Commision, Red Cross Commision Commision for Military Drill etc. The entire first day was devoted to the work of the commisions.

Second Day of Congress.

The second day of the Congress was opened by the chairman, Dr. Ivan Gulay of Canada. Greetings were read and from all parts of the world during the entire morning and afternoon. Greetings were accompanied with gifts for the Forty Dollar Fund. Close to $2,000 was donated by the representatives.

In the evening, during the presence of the General, addresses were given by General Kapustyansky, Mr. Pawlychenko of Canada; Gregory Herman, pres. of ODWU; Vladimir Dushnyk, of Belgium; Stephania Halychyn, Prokip Sawchuk, of Canada; Mrs. Sereda; Stephen Fik, Secretary of Chorn. Sitch; and Theodore Swystun, org. of ODWU.

General Kapustyansky also autographed an acknowledgment for the Eleventh Branch of ODWU, which fulfilled its obligation in collecting its required $2,000 for the Forty Thousand Dollar Fund three months before expiration of date.

Third Day of Congress.

The third day of the Congress was devoted to the convention of ODWU delegates. Yearly reports of the Central Executive Committee members were given. Then followed the reports of the ODWU Branches.

It was announced that 80 Branches of ODWU exist, of these there are 15 Branches of YUN, and 12 Branches of "Red Cross of ODWU".

Members of this year's Central Executive Committee were elected, as follows: Gregory Herman, president; Wasyl Droboty, vice-pres.; Walter Riznyk, Recording Secretary; Jacob Hutak, financial secretary; Mykola Novak, Chief organizer; Anna Hladun, Sec'y of Red Cross; J. Koban, treasurer; J. Kharambura and M. Sitnycky, assistants to recording and financial secretaries, respectively, and Stephania Halychyn, assistant to Sec'y of Red Cross. The posts of Secretary of Department of YUN, and editors of "The Nationalist", were left for the deliberation of the Central Executive Committee of ODWU.

Fourth Day of Session.

During the last day a series of talks was given on topics, such as: strenghtening organized Ukrainian Nationalism upon the American continent, organizing youth and women, cooperation of all Ukrainian nationalist forces in both Americas, etc.

In the afternoon, the resolutions were read, corrected, and acclaimed. The reports of the various commisions were given and handed to proper authorities for execution.

TID-BITS ON YOUTH DELEGATES.

By I. Never Gossip.

Luba Ukraine Kovalska of Chicago was not envied the seat at the steering wheel of her auto. Someone remarked that if Luba was ever an ambulance driver in the Ukrainian army the victims would feel much safer lying around on the front. That's all right, Luba, if you can drive the General around you could manage an ordinary private.

* * *

Of all the youth delegates **Stephen Fedak** of Cleveland seemed to be the most interested in the Congress. An orchid to **Dimitri Yasinchuk** of Manville, R. I. who became courageous enough to deliver an extemporaneous address at the Congress in Ukrainian. Although his Ukrainian was imperfect he led the way for other young men and women to speak. After a great deal of deliberation the "Commision on Midgets" resolved that **Michael Senchuk** of Chicago was unsuited in the infantry because the trenches would not be deep enough for him.

* * *

Joseph Iwanow of New York or New Yowk or Yak did not **exactly** resent the presence of certain misses from Taunton, Mass. **Joseph Humyniak** of Chicago and **Helen Bellak** of New York do not make a bad pair at all. Of course we need not hint that **Eugene Patryk** and **Mary Wintoniak,** the director of the YUN Theatre and president of YUN in N. Y. respectively, ever lost track of each other.

* * *

Daniel Zawerucha of Babylon never did expect to speak at the banquet... That just goes to prove that we must expect the unexpected. **Joseph Ercha** of Salem seemed to be very quiet, as did **Olga Namaka,** of Manville... they should have been introduced. **Gloria (Authograph-Hound) Zalopany** of Cohoes was afraid to say "Hello" to S. Droboty... on the second day she finally mustered up enough courage.

If we ever want to argue out a war Mary Popiw will be our arguer. One of the more youthful members of the Central Executive Committee admired **Stella Stovko** of Taunton very much, although he was introduced to her toward the conclusion of the Congress.

We wonder whether **Stephen** Iwanicky, **Peter Andrewson** and **Michael Serabut** of Ambridge are home yet? The **Oliar** girls from Taunton seemed to get along well?... First Joe... then John... then Walter... finally... Myron... Wonder who won?

We coud continue this until you were sicker than you are but after all we want you to be well enough to come to the subsequent convention in Cleveland so we bid you all a merry temporary adieu.

INDEPENDENCE. MANIFESTATION.

Close to 2,500 delegates and guests attended the Ukrainian immigration's manifestation for Ukraine's independence, at Carnegie Hall in New York City on Septemeber 1. The occasion was honored with the presence of General Mykola Kapustyansky, chief of the staff of the Ukrainian national army in the war against the bolshevist forces in 1918-20.

General Applauded For Several Minutes.

As the General descended from his box, in the uniform of the Ukrainian army, the applause continued for several minutes. As he ascended the stage the entire mass rose and applauded in his honor. His address recalled the liberation struggle of the Ukrainian people during the period of the World War, and continues to this day. The General was interrupted with applause several times.

Michael Pizniak reviewed events in Ukrainian history and appealed to the world that there will never be peace in Europe until the Ukrainian territories are united under one free and independent Ukrainian nation.

Others who spoke were: Dmytro Halychyn, chairman of Manifestation Committee, Dr. Ivan Gulay of Canada, Stephen Droboty, Emil Revyuk, editor of "The Svoboda". Theodore Swystun read the resolutions of the Manifestation.

The program also consisted of musical and vocal selections rendered by the Choir of ODWU, consisting of 100 voices, under the direction of Prof. G. Kirichenko; volin selection by Pylyp Dubas; vocal selections were offered by M-me M. Hrybinicky and Peter Ordynsky.

General's Reflection.

When requested for his impression of the Manifestation General Kapustyansky replied, "Inforgetable!"

The General added that the Manifestation bears great significance at this opportune time because, previously when the Ukrainian problem gained weight as the most difficult problem in Eastern Europe the demonstrations of Ukrainians in Petrograd and later in Kiev formulated definite action among Ukrainians for Independence.

The General continued:

"Today, when the Ukrainian question is gaining precedence over other problems this Manifestation in liberal America demonstrated the same will toward the realization of freedom which has grasped the Ukrainian masses upon Ukrainian lands".

The Central Execut've Committee of ODWU possesses a few thousand lapel pins, tie pins, and girl's brooches with nationalist tridents attached. They may be obtained from the Home Office at 25 cents apiece.

Pleasant Evening With Y. U. N. Delegates.

More than forty-five youth delegates to the **Congress of Ukrainian Nationalists** attended a buffet-dinner sponsored by the Eleventh Branch of YUN New York City at the ODWU local on Friday, August 30.

Michael Senchuk of Chicago acted as master of ceremonies. A series of Ukrainian folk songs very pleasingly interpreted by the virile baritone of Eugene Patryk held the attention and admiration of the gathered. The high light of the evening was an after-dinner speech given by P. H. Sawchuk, representative of the **Young Ukrainian Natonalists** of Canada. Mr. Sawchuk stressed the importance of the Ukrainian language among the American Ukrainians and urged them to learn it as soon as possible.

Others who spoke were Stephen Fedak of Cleveland, Daniel Zawerucha of Babylon, N. Y., and Stephen Droboty.

The evening was concluded in extreme satisfaction. Ukrainian national and folk songs were sung by all. Finally the Ukrainian National Anthem and three "slavas" for Ukraine led the participants to their respective homes.

At the suggestion of Mr. Senchuk a collection for the Youth Theatre of Y. U.N. No. 11 was made which netted $8.80.

PHILLY NEWS.

Editor "Nationalist":

The Y.U.N. Branch No. 12, Phila, Pa. held a meeting August 29, 1935, where they reorganized completly, due to the resignation of the president and irregularities of these meetings. Those that were present elected new officers so that the nationalistic spirit may be carried on in Phila. The following are the new officers:

Mr. Stephen Terlecky, president; Mr. Teddy Schmanda, vice-president; Miss Mary Henry, Secretary; Miss Marie Zienent, treasurer.

Appreciation must go to Miss Anna Bilyi who has served two years faithfully as a secretary also Michael Smelsky treasurer.

Dashing Walter Bukata YUN Basket ball star is in charge of sports. Plans are being formulated for a wrestling team.

Following is the program for the future members party to raise funds. A dance will be held, more details by entertainment committee. A concert in December. Ukrainian language to be used in meetings. Library of English books concerning Ukraine are at members disposal.

Regardless of oppositions the Ukrainian Nationalist of Phila promised to carry on the spirit of the cossaks.

A fight for the liberation of Ukraine.

Michael Elko
Branch No. 12 YUN.

STAY IN 2600 DEPORTATION CASES TO BE EXTENDED.

Before it adjourned the House of Representatives adopted a resolution requesting the Commissioner of Immigration and Naturalization to continue the stay of deportation in the cases of aliens of good character, where deportation would result in unusual hardships. The resolution will affect about 2600 aliens, whose deportations have been temporarily stayed, pending the action of Congress on the Kerr bill.

Although favorably reported to both the Senate and the House, this bill did not come to a vote before adjournment both because of opposition in certain quarters, and because of the pressure in the closing days of Congress of the President's "must" legislation. In order, however, to prevent the hardships and inhumanities which would have come about, had the stayed cases been deported, and in order to permit further time for a study of the Kerr bill and the working out of some permanent policy for handling hardship cases, the resolution referred to thereby was adopted by the House.

The Kerr bill, as most readers know, would give the Department of Labor authority, which it does not have, not to deport aliens of good moral character who for some reasons are subject to deportation, provided the alien has lived in the United States for ten years or has living here, a parent, spouse, or child, or, if a minor, a brother or sister, who is a citizen or who has been lawfully admitted for permanent residence In addition to giving the Department of Labor this discretion not to deport, the bill strengthens the law against the criminal. It will also permit aliens who entered the United States illegally before July 1, 1924 to legalize their status and become citizens.

The House of Representatives is to be commended for its action in requesting the further stay of 2600 cases in which the Commissioner of Immigration and Naturalization has stayed deportation. At its next session, it will, it is to be hoped, adopt the Kerr bill itself and thus bring about a deportation policy worthy of a humane and civilized country.

НАША МОРАЛЬНІСТЬ.

В The Saturday Evening Post з 26-го січня ц. р. була стаття Will Durant-а під заголовком "Our Morals". Ми, українці, більше ніж будь котра інша нація в світі мусимо затримати добрі сторінки нашої старовинної козацької моральности — краще загинути, ніж зрадити і т. п. Наша молодь (на щастя не вся) в ріднім краю й на еміграції повинна знати — батьки і преса повинні пригадати цій молоді — що наука без моральности і доброго характеру не варта цього щоб нею захоплюватися. Багато наших людей, на еміграції особливо, віддають послідний, тяжко запрацьований гріш, щоб своїй доні чи синові дати науку, легше життя опісля... Але, виховали свого сина чи донечку без жадного морального обовязку зглядом них самих і свого народу. І ця донечка чи синочок, набравши знання без розуміння моральної вдвічальности зглядом її чи його батьків і їх народу, є менше корисні ніж ці неучені з моральним чуттям обовязку зглядом їх батьків і їх народу.

Тому то в згаданій статті автор пригадує:

"A society must teach its members some measure of co-operation if it is to have the unity and strenght necessary for that inevitable group competition which is now the mechanism and test of survival"..... and "For if morality is essentially the co-operation of the part with the whole for common survival, it learns its first lesson in the family — that co-operative isle in an individualistic sea"....

В дослівному перекладі це звучить так:

"Суспільство (нація) мусить учити своїх членів до певної кооперації, співпраці, коли вона (нація) зміряє до єдности і сили потрібної для неминучої конкуренції, боротьби, яка вимагає гуртового обєднання для пережиття теперішнього технічного іспиту... Бо, коли моральність є по змісту кооперацією частини з цілістю для спільного здобутку, то її першу лекцію виучується в родиннім життю — в цім кооперативнім острівці серед індивідуалістичного моря".

Коли ж автор пригадав ці слова державній нації, то тим більше наша недержавна нація — в ріднім краю як і на еміграції має це мати на увазі. Треба, щоб жінка поважала і слухала чоловіка, настільки чоловік повинен поважати свою жінку й даючи їй раду вислухуючи також і її поради. Діти обовязково повинні бути навчені поважати і слухати доброї ради своїх батьків. А чи в нас так є? Судіть самі. З недостатку поваги пізнається неморальність, де нема моральности, там живе анархія; в анархії не можна створити сильної організації (загальної), не можна конкурувати, зводити боротьбу за права народу, за свобідне життя нації.

Для прикладу й навчання, як виробляється, наведу слідуючий вираз Конфуція, поданий там же:

"Confucius, who philosophized for the Chinese some five centuries before our era, expressed the matter pithily in one of the most instructive paragraphs to be found in any literature:

"The ancients who wished to illustrate the highest virtues throughout the empire first ordered well their own states. Wishing to order well their states, they first regulated their families. Wishing to regulate their families they first cultivated their own selves. Wishing to cultivate their own selves they frst rectified their hearts. Wishing to rectify their hearts they first sought to be sencere in their thoughts. Wishing to be sincere in their thoughts. Wishing first extended to the utmost their knowledge. Such extension of knowledge lay in the investigation of things. Things being investigated, knowledge being complete, their thoughts were sincere. Their thoughts being sincere, their hearts were then rectified. Their hearts being rectified, their own selves were cultivated. Their own selves being cultivated, their families were regulated. Their families being regulated, their states were rightly governed. Their states being rightly governed, the whole empire was made tranquil and happy".

В перекладі це є так: "Конфуцій, що навчав філософії китайців пятьсот років перед нашою ерою, висловив цю думку так дітклико в однім найбільш конструктивнім уступі, який можна знайти в старовинній літературі:

Тамті передісторичні предки, котрі бажали висвітлити найвищі чесноти по всій імперії, перше всього управляли добре їхні господарства. Бажаючи управляти добре їхні господарства, вони передовсім упорядковували добре їхні родини. Бажаючи упорядкувати добре їхні родини, вони передовсім освідомили себе самих. Бажаючи освідомити себе самих, вони передовсім очистили їхні серця. Бажаючи очистити їхні серця, вони передовсім старалися бути щирими в їхніх думках. Бажаючи бути щирими в їхніх думках, вони перше всього засягнули якнайбільше знання. Таке осягнення знання полягає в ознайомленню себе з ріжними річами. Будучи ознайомленими з річами, їх знання удосконалювалося, їхні думки були щирими. Коли їхні думки були щирими, тоді їхні серця були очищенними. Як їхні серця були очищенними, тоді вони були освідомленими. Будучи освідомленими, їхні родини були упорядковані. Маючи упорядковані родини, їхні господарства були правильно управлювані. Посідаючи упорядковані правильно господарства, уся їхня імперія була удосконалена, спокійна й щаслива.

Правда, шановний читачу, що цей дороговказ до удосконалення управи народнього господарства (в нас до здобуття) є доступний і зрозумілий. Що ж, властиво, спитаймо себе, є нам на перешкоді для здобуття нами передовсім моральної сили, потім відбудови держави?

Позвольте мені відповісти. Але заки я відповім вам і собі на повище питання, придивімся до нашої історичної минувшини. Правда, були часи в нашій історії, коли то слово відповідального вожда нашого народу було непереступне, а виконане в точности (як рівно ж і слово батька було виконано без відповіди). Правда, це не тревало довго. Хто ж перший переступив моральний закон? Підчинені члени нації? Чи відповідальні проводирі? Не передбачуючи в цім зла, один з наших князів поділив нашу країну між своїх синів, з тим застереженням, що вони будуть поважати один одного, а в спірних питаннях дадуть слово найстаршому братові. І коли б не було в них у кожного окремої мілітарної сили, а тільки найстаршого брата, то певно, що цей заповіт князя, їх батька, був би правосильний. Але маючи військову силу, кожний з них, вони завели братовбивчу війну. І в цеї нещасної хвилі, сотні літ тому моральний закон між нашим провідним князівським родом підлав. Вслід за ним і все громадянство стратило моральний закон. Відтоді як моральний закон був знехтуваний, нещире, лукаве серце, брат проти брата, взяли верх. Були часи, потім, в нашій історії, що ця хороба здавалося зникла, здоровий український нарід позбудеться її. Але наші сусіди не спали, а чекали на ці часи і своїми платними агентами тоді і тепер сіють між нашим народом кроби незгоди і т. д. Тепер дійшло до того, що нема щирости в найчеснішім родиннім гнізді. І хто не звертає уваги! "Що ж, така черна доба", думає не один, "можна і без щирости і без чесности обійтися". Думають так і тисячі тисяч нашого народу...

Не можна будувати будівлі на піску. Не можна відбудовувати держави і нею правити без тих практичних і необхідних чеснот, які так ясно і приступно описав китайський філософ Конфуцій.

Микола Українськ...